

SOTASENSUURIN KOURISSA

SIVAR & TOTAALI

NUMERO 1 HELMIKUU 1991

PÄÄKIRJOITUS 15.2.1991

Sotien äiti

Elämä on taas jännittävää. Sen todistaa joka ilta TV:n huimin toimintasarja, klo 20.30 ykkösverkoossa alkava "Järkiolentojen planeetta".

Vain pari kuukautta sitten meille kerrottiin, että Saksan kysymyksen ratkaisun myötä ihmiskunta on lopultakin jättänyt taakseen "sodanjälkeisen kauden". Historia näyttää etenevän tutun johdonmukaisesti: nyt olemme ilmeisesti siirtyneet "sodan edelliseen kauteen".

Ihmeellisiä ovat niiden argumentit jotka odottavat Persianlahden konfliktista Yhdistyneiden Kansakuntien arvovallan kasvua. Aitoa oikeudenkäyttöä luonnehtii kuitenkin se, että laki on kaikille sama. Saddam Hussein ei ole lajissaan ainoa. Etelä-Afrikka miehitti vuosikymmenet laittomasti Namibiaa. Sillä kertaa ei kansainvälistä ristiretkeä kuitenkaan nähty. Yhdistyneet Kansakunnat perusti 29. marraskuuta 1947 Palestiinaan arabi- ja juutalaisvaltion. Milloin se aikoo panna päätöksen toteen? Edes PLO ei vaa-di enää tämän päätöslauselman toteuttamista. YK on lukuisat kerrat vaatinut Israelia vetäytymään vuoden 1967 sodassa miehityiltä alueilta. Kuka uskoo, että se aikoo käyttää voimaa myös näiden päätösten toimeenpanoon?

Samaan aikaan kun USA panee "kansainvälistä oikeutta" toimeksi Persianlahdella YK:n lipun alla

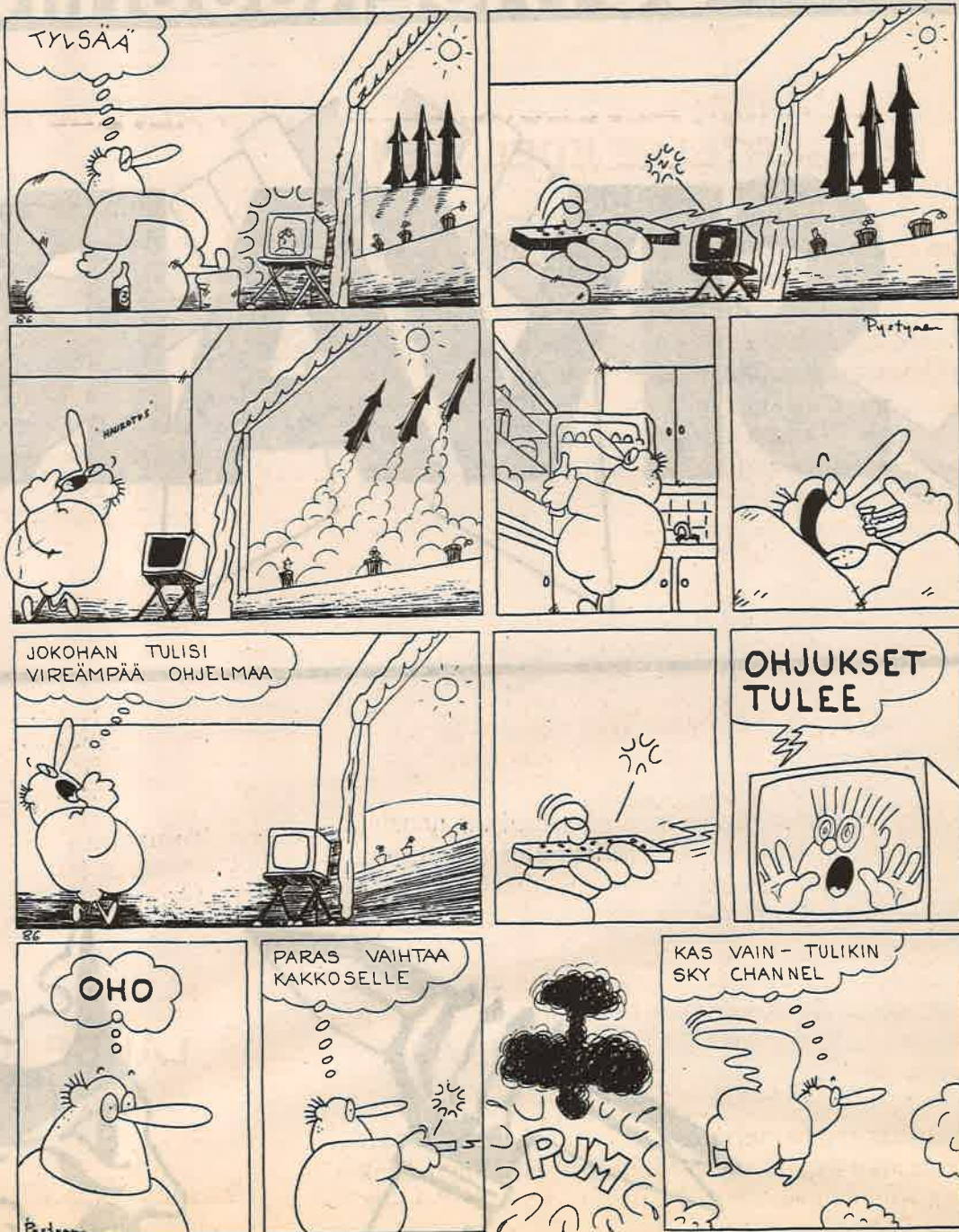
se turvaa Pol Potin punaisille khmereille Kambodzhan paikan Yhdistyneissä kansakunnissa. USA:n johtama liittokunta panee kuriin Irakin johtajaa julistamalla hänet uudeksi Hitleriksi, mutta jokainen muistaa, että Irakin sotilasmahti on suurvaltojen oma luomus. Saddam siis sinänsä ei ole paha, vaan se, että hän valitsi nyt valloitusretkensä kohteeksi Kuwaitin Iranin sijasta.

Suomen ulkopoliittinen johto antoi presidentti Bushille oman lupansa sotatoimiin jo ennen Yhdysvaltain kongressia. Olemme oppineet merkittävän ulkopoliittisen läksyn. Kaikki osasivat jo ennen värssyn "Suomi on puolueeton suurvaltojen välisissä kiistoissa". Vaan emme tienneet sen jatkuvan: "suurvaltojen ja vähän pienempien kiistoissa Suomi on suurvaltojen puolella". Suomeen mielestä kansainvälinen oikeus ei ole kaikille sama.

Mikä ei sovi Saddamille, saattaa sopia Gorballe. Miehittäjien on vetäydyttävä Persian-, vaan ei Suomenlahdella.

Kunhan ensimmäiset tähtilippuun verhotut arkut on laskettu hautaan saattaa terve järki jälleen palata kuvaan sekä politiikassa että TV:ssä. Aseiden kritiikistä palataan taas kritiikkiin aseisiin. Yhä useammat alkavat kysellä miksi Saddamia ei pantu polvilleen talouspakottein? Kuka halusi tätä sotaa ja miksi? Mahdotonta ei ole sekään, että sotien äiti synnyttää paitsi entistä katkeramman väkivallan kierteen Lähi-idässä myös rauhanliikkeen uuden boomin Lännessä.

TKL

PYSTYNEEN SIVARI & TOTAALIIN

Harri Pystysen kuolemattomat piirroukset ovat lehtemme käytettävissä. Tällä palstalla ja muuallakin tässä ja tulevissa S&T-lehdissä onkin komistuksena miehen töitä - miehen joka näki ja jonka näyt ovat nyttemmin käymässä karmivalla tavalla toteen.

SIVARI & TOTAALI

ISSN 0780-1696

SIVARI-lehti on Asestakieltyjälähti kuudesti vuodessa julkaisema miehilehti.

12. vuosikerta

Asestakieltyjälähti
Rauhanasema, Veturitori
00520 HELSINKI
puh. 90-140 427, 146 951,
fax 90-147 297,
tili PSP 750 541

TOIMITUS:

Tuomo Lankila (TKL)
vastaava päätoimittaja
90-140 427

Tommi Lindh (TAL)
toimitussihteeri

Kai Artes (LEDI)
toimittaja

Petri Koivumäki (PK)
kuvaaja, taitto

Janne Rinne (JR)
taitto

ILMOITUKSET:
Asestakieltyjälähti

Painopaikka:
LEHTISEPÄT KY
Pieksämäki - 1991

Jouni Salminen

TUOMIOT LYHENEVÄT HIEMAN

Asestakieltyjien äänekkäät vaatimukset totaalikieltäytyjien kohtuuttomien rangaistusten lyhentämisestä ovat viimeinkin alkaneet tuottaa tulosta. Siviilipalveluslain kokonaisuudistuksen hautaannuttua poliittiseen vastustukseen ja hallintobyrokrati-aan, ajettiin nopeassa tahdissa läpi päätökset rangaistusasteikkojen alentamisesta ja kaikkein pimpiä tuomioita istuvien osittaisesta armahtamisesta. Kyseessä on ns. lex Rehn. Puolustusministeriö yritti viimeisenä päivänä, jolloin sillä oli virallinen valmisteluvastuu, korjata pahimman virheensä asestakieltyjien kohtelussa.

Uuden lain mukaan rangaistus siviilipalveluksen välttämisestä ja siviilipalvelusmiehen kuuliaisuus-

rikoksesta on puolet jäljelläolevasta palvelusajasta. Rangaistus siis lasketaan nykyisen kokoukkausikäytännön sijasta kaavamaisesti päivän päälle, puolikkaat päivät alaspäin pyöristäen. Koska sivariaika on edelleen tämän vuoden loppuun 16 kuukautta, on maksimirangaistus siis 8 kuukautta hääkiä.

Uutta lakia sovelletaan lievemman lain periaatteen mukaan myös silloin, kun rikos on tapahtunut ennen lain voimaan tuloa (mitä todennäköisimmin) 1.3.1991. Mikäli siis lainvoimaista tuomiota joko ali- tai hovioikeudesta ei ole annettu ennen mainittua päivämäärää, lasketaan rangaistus uuden asteikon mukaan. Mikäli tuomio on jo alioikeudessa annettu, mutta jutun käsittely jat-

kuu hovissa yli maaliskuun alun, alioikeuden määräämä tuomio automaattisesti alenee.

Lain armahduspykäälä on 'tasaleikkuri'; kukaan lainvoimaisen tuomion saanut, tai nyt jo istuva, ei joudu kärsimään rangaistusta yli kahdeksan kuukauden. Niiden totaalien, joilla kahdeksan kuukautta tulee täyteen ennen maaliskuuta tai heti sen jälkeen, kannattaa itse olla aktiivisia vapauttamisajankohdan suhteen, ettei paperien makaamisen vuoksi joudu istumaan ylimääräistä. Armahdus ei koske muita kuin niitä, joilla on yli 8 kuukauden tuomio.

LAKI SIVIILIPALVELUKSESTA KANGERTELEE EDELLEEN

Uusi siviilipalveluslaki, jonka alunperin piti mennä eduskuntaan lokakuussa 1990 on edelleen valmisteluasteella. On selvää, ettei lakia saada nykyiselle eduskunnalle käsiteltäväksi ja tuskin nykyinen hallituskaan sitä enemmälti enää käsittelee. Holkeri ykkönehän mainitsi suuressa viisaudessaan mm. että sopiva siviilipalvelusaika olisi 13-14 kk. Uusista hallinto- ja lainsäädäntöelimitystä emme tiedä vielä mitään, mutta siviilipalveluslakia valmistelevat työministeriön virkamiehet, joiden lakiluonnoksissa lukee edelleen palvelusaika XXX kk.

VARSINAISTEN JÄSENTEN JÄSENMAKSU NOUSI

Liiton varsinaisten jäsenten jäsenmaksut nousivat 35 markasta 40 markkaan. Mikäli olet jo maksanut tämän vuoden jäsenmaksusi vanhalla summalla, ei syytä huoleen, vitonen on nopean maksajan etu.

Tukijäsenten vähimmäismaksu pysyi ennallaan 70 markassa. Käytännössä tukijäsenillä on samat oikeudet kuin varsinaisilla jäsenillä, vain jäsenmaksussa on eroa.

Lähetämme helmi-maaliskuun vaihteessa jäsenkirjeen, joka sisältää uudet jäsenmaksukupongit. Maksun voi myös suorittaa suoraan tilille PSP 750 541.

Jotta voisimme palkata puolipäiväisen järjestösihteerin, toivomme liitolle lahjoituksia sekä tukimaksuja.

KOLME SIVARIA KESKEYTTI

Ainakin kolme siviilipalvelusmiestä keskeytti palveluksensa tammikuun aikana vastalauseena epäoikeudenmukaiselle lex Pihlajamäelle. Pisimmillään palvelusta jäi suorittamatta 12 kuukautta.

Viranomaisten ratkaistavaksi jääkin, annetaanko heille ensi vuonna mahdollisuus jatkaa palvelustaan uuden siviilipalveluslain aikana, vai kasvavatko Suomen ennestäänkin korkeat mielipidevankitilat. Palveluksen keskeyttäminen protestina nykyistä lakia vastaan on kasvanut nopeassa tahdissa.

SIVARIKOMITEA SUNNUNTAINA 24.2.

Palvelustaan suorittavat sivarit kokoontuvat Helsingissä Rauhanasemalla klo 15.00. Paikalla on myös Baltian aseistakieltäytyjiä sekä liiton edustaja vastaamassa siviilipalvelusta koskeviin kysymyksiin. Sauna kuumana. Tarjolla pikkupurtavaa ja virvokkeita. Tervetuloa.

VÄRVÄÄ UUSIA JÄSENIÄ

Aseistakieltäytyjäliitto on yksi Suomen suurimmista rauhanjärjestöistä. Liittoon kuuluu jo reilut 2000 antimilitaristia, miehiä ja naisia. Mikäli olet kiinnostunut jäsenvärväyksestä, ota yhteys toimistoon. Pal-kitsemme ahkerimmat!

PALVELUSPAIKAT HUOMIO!

Koska liiton toimistoon on kasvavassa määrin tullut palveluspaikkojen taholta tiedusteluja ammattitaitoisista siviilipalvelusmiehistä, avaamme lehteen PALVELUSPAIKKOJA-nurkan.

Pikkusummalla (vain 2,- mk/palstamillimetri) voitte löytää juuri oikean siviilipalvelusmiehen satojen joukosta. Tekstin voi lähettää postitse osoitteella SIVARI, Rauhanasema, Veturitori, 00520 Helsinki tai telefaxilla 90-147 297. Myös sanelu puhelimitse onnistuu, 90-140 427.

Malli-ilmoituksemme maksaa vain 28 mk. Todella edullista!

PALVELUSPAIKKOJA

Tarvitsemme ATK- ja valokuvaustaitoisia sivaria 20.3. lähtien Helsinkiin. Virastomuseo, 90-345876/Lehtinen.

ps. Tutustumistarjouksena SIVARIn tilaus 50,-/vuosi (norm. 80,-).

LÄHDE HEINÄKUUSSA KESKI-EUROOPPAAN

Jokavuotinen aseistakieltäytyjäntapaaminen (International Conscientious Objectors' Meeting, ICOM) järjestetään tänä vuonna Unkarissa Balaton-järvellä 17.-21.7.1991. Kokouskielenä englanti, myös saksalla ja ranskalla pärjää.

Vuoden tärkein tapahtuma, WRI:n triennaali (lue WRI:stä sivulta 6), järjestetään Belgiassa Brysselin lähellä 28.7.-4.8.1991. Kokouskielinä englanti, saksa, ranska ja espanja.

Tähän joka kolmas vuosi järjestettävään tapahtumaan osallistuu satoja ihmisiä ympäri maailmaa. Edellinen triennaali oli Ahvenanmaalla 1988.

Mikäli olet kiinnostunut lähtemään jompaan kumpaan tai molempiin tapahtumiin, soita liittoon, Kai Artes 90-140 427.

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO MIÄHITTÄÄ TURUN

Liiton ex-toiminnanjohtaja/lakimies Pentti Eloranta päivystää Turun Sadankomitean toimistossa 1.2.-30.6.1991. Pena hoitaa aseistakieltäytymisinformaation sekä Varsinais-Suomen oikeudenkäynnit. Soittele!

Päivystysajat:
maanantaisin 12.00-16.00
keskiviikkoisin 16.00-20.00
torstaisin 12.00-16.00
perjantaisin 12.00-16.00

Puhelinnumero: 921-332 493

ps. Helsingin toimisto pyrkii päivystämään arkisin 10.00-16.00. Jos olemme asioilla tahi numero on varattu, soita Turkuun.

SIVIILIPALVELUSMIESTEN SOSIAALIS-TALOUELLINEN ASEMA

Aseistakieltäytyjäliitto jätti varusmiesten sosiaalis-taloudellista asemaa pohtivalle työryhmälle lausuntonaan seuraavan tekstin 8.1.1991.

Yleistä

Siviilipalvelusmiehillä esiintyy paljon samoja taloudellisia ongelmia kuin varusmiehillä, joihin lähinnä siitä, että armeijan ohjeita ja säännöksiä on sovellettu suoraan siviilipalvelusmiehiin. Seuraavana käsittelemme ongelmia, jotka koskevat vain siviilipalvelusmiehiä.

Työministeriö ei valvo tarpeeksi siviilipalvelusmiesten oikeuksia, vaan keskittyy lähinnä velvollisuuksien valvontaan. Työministeriön tulisi käyttää voimavaroja siviilipalvelusmiesten palvelusolosuhteiden parantamiseksi.

Siviilipalveluksen jopa kaksinkertaista pituutta ei ole otettu huomioon riittävästi. Mitä pitemmälle palvelus etenee, sitä tiukemmaksi menee myös talous säästöjen loppuessa. On aivan eri asia selviytyä 8-11 kuin 16 kuukautta. Lisäksi on muistettava, että siviilipalvelusmies elää (kalliissa) siviiliyhteiskunnassa.

Siviilipalvelusjärjestelmää uudistettaessa sille tulisi rakentaa oma itsenäinen sosiaalijärjestelmänsä, joka huomioisi siviilipalveluksen erityispiirteet.

Päiväraha ja kotiuttamisraha

Lähes poikkeuksetta siviilipalvelusmiehen taloudellinen tilanne on selvästi heikompi palveluksen päättyessä kuin sen alkaessa. Aseistakieltäytyjäliittoon on tullut tietoja tapauksista, joissa siviilipalvelusmiehet ovat palveluksen aikana kertyneet kymmeniä tuhansia markkoja. Käytännössä tämä tarkoittaa, että siviilipalvelusmies itse kustantaa oman palveluksensa.

Siviilipalvelusmiesten päivärahantarve ei aina ole verrattavissa varusmiesten tarpeeseen. Usein

siviilipalvelusmies joutuu itse maksamaan sellaista, mikä on varusmiehille ilmaista tai puoli-ilmaista, esim. vapaa-ajan viero, liikuntamahdollisuudet ja hygieniatarvikkeet. Aseistakieltäytyjäliiton arvioiden mukaan todellinen päivärahantarve on palveluspaikasta ja -paikkakunnasta riippuen 40-70 mk. Koska varusmiehillä (ja siviilipalvelusmiehillä) päiväraha nuosee 8 kuukauden palveluksen jälkeen, tulisi siviilipalvelusmiesten saada lisäkorotus myös 11 kuukauden palveluksen jälkeen.

Siviilipalvelusmiesten kotiuttamisrahan suhteen tulee jälleen huomioida siviilipalveluksen pitkä kesto. Kotiuttamisraha tulee sitoa palvelusaikaan siten, että 16 kuukautta palveleva siviilipalvelusmies saa kaksinkertaisen kotiuttamisrahan suhteessa 8 kuukautta palvelleeseen varusmieheen.

Vaatetus

Siviilipalvelusmiehillä on mahdollisuus käyttää joitakin armeijan vaatteita, mutta useilla palveluspaikoilla näiden vaatteiden käyttö katsotaan epäsuotavaksi. Tämän lisäksi kyseiset vaatekappaleet ovat riittämättömiä ja useimmat siviilipalvelusmiehet eivät periaatteellisista syistä halua niitä käyttää. Siviilipalvelusmiehet käyttävätkin yleensä omia vaatteita palveluksessa. Omista vaatteista tai niiden huollosta ei kuitenkaan suoriteta mitään korvausta. Lisäksi he joutuvat huolehtimaan niiden pesusta ja pesukustannuksista itse.

Vaatteiden hankkimista ja niiden kunnossapitoa sekä pesua varten täytyisi antaa erillinen korvaus, mikäli laitos ei pysty tästä huolehtimaan.

Hygienia ja viihtyvyys

On laitoksia, jotka eivät kustanna välttämättömiä hygieniatarvikkeita, kuten WC-paperia, saippuaa, shampooa, hammastahnaa jne. Lisäksi vapaa-ajanviettomahdollisuudet ovat useasti olemattomat. Työministeriön tulisi valvoa, että palveluspaikan tarjoamat

palvelut ja asunto täyttävät minimaatimukset.

Lomat

Siviilipalvelusmiesten henkilökohtaisten lomien määrä (19 vrk) on sidottu palvelusaikaan. Kuntoisuuslomien enimmäismäärä on kuitenkin sama kuin varusmiehillä (30 vrk). Aseistakieltäytyjäliitto katsoo, että yhdenvertaisuuden mukaisesti kuntoisuuslomienkin määrä tulisi sitoa palvelusaikaan.

Lisäksi siviilipalvelusmiesten tulisi itse voida päättää henkilökohtaisten lomien ajankohdat laitoksen työtilanteen sen salliessa.

Matkat

Siviilipalvelusmiehillä myönnetään palveluksen aikana 26 ilmaismatkaa (palveluksen aikana viikonloppuja on 68-69). Tämä ei Aseistakieltäytyjäliiton selvitysten mukaan riitä. Yli puolella siviilipalvelusmiehistä on yli 100 km:n kotimatka ja oma raha ei aina riitä kattamaan matkakustannuksia. Siviilipalvelusmiehelle tulisi taata mahdollisuus käydä kotona ainakin joka toinen viikko. Varusmiehet saavat VR:ltä 50 % alennuksen vain varusmieskorttia näyttämällä, siviilipalvelusmiehen täytyy anoa erillinen littera tätä varten. Lisäksi yleinen ongelma niin valtion kuin yksityisten yritysten kohdalla on tietämättömyys siviilipalvelusmiesten oikeuksista alennuksiin ja niistä tiedottaminen. Järjestelmän yhdenmukaistaminen edellyttäisi, että siviilipalvelusmieskin saisi alennukset suoraan kuvallista palvelustodistusta näyttämällä.

Oikeusturva

Kurinpitorangaistukset rikkomuksista ovat varoitus, ylimääräistä työpalvelua enintään 4 tuntia päivässä 5 päivän ajan tai enintään 15 päivän poistumiskielto. Kotiuttamisesta seuraa ehdoton vankeusrangaistus, max. 2/3 jäljellä olevista palveluspäivistä + 5 kk eli korkeintaan 15 kk 20 päivää. Rangaistusmenetelmät, joista rangaistuksenantaja hyötyy suoraan taloudellisesti, johtavat nor-

maalia kovempiin rangaistuksiin. Ylityö-rangaistusta voidaan "ruuhka-aikana" käyttää työvoimapulaan, vaikka normaalisti rikkomuksesta saisi vain varoituksen. Myöskin varuillaolomahdollisuutta on käytetty epävirallisena rangaistuksena. Päivärahojen pidättämissuunnitelmista tulisi luopua kokonaan.

Siviilipalvelusmiehen oikeusturva on usein heikko johtuen lähinnä rangaistuspykälien sekavuudesta ja rangaistusten kohtuuttomuudesta.

Monien palveluspaikkojen johtajilla on vaikeuksia tulkita säännöksiä tai toteuttaa niitä käytännössä (esim. ei voida valvoa poistumiskieltoa tai teettää ylityötä), jolloin mitättömistäkin rikkomuksista voidaan kotiuttaa. Siirto soveliaampaan palveluspaikkaan vaatii niin paljon paperisotaa, että usein turvaututaan kotiuttamiseen, jonka seuraus ei kuitenkaan ole aina tiedossa, joten siviilipalvelusmiehen voi joutua vahingossa vankilaan.

Kotiuttamista ja rikosilmoitusta seuraa käytännössä aina oikeuskäsittely ja ankan vankeusrangaistuksen uhka. Kaikkien kotiuttamisten pitäisikin mennä aina työministeriön asiantuntijoiden kautta.

Motivaation puute

Siviilipalvelusmiehet kokevat 16 kuukauden palvelusajan rangaistuksena ja kytkennät kokonaisuutensa puolesta vain pahentavat tilannetta.

Siviilipalvelusmiesten omaa ammattia tai koulutusta ei olla osattu hyödyntää tarpeeksi. Suomessa on vain muutamia siviilipalvelus-

miehiä, jotka voivat tehdä "rauhantöitä" tai työskentelevät rauhaan liittyvissä tehtävissä (esim. Rauhan- ja konfliktin tutkimuslaitoksella tai Kehitysyhteistyön palvelukeskuksessa). Loput työskentelevät ilmaistyövoimana yleensä sairaaloissa, vanhainkodeissa, vankiloissa tai tavallisissa virastoissa. Liian usein yleisiä työtehtäviä ovat tylsät, likaiset tai raskaat hommat, joita tavallinen henkilökunta ei halua hoitaa. Asema palveluspaikalla on yleensä hierarkian alin, joten ikävien töiden teettäjiä riittää.

Muita epäkohtia

Siviilipalvelusajasta lasketaan edelleen ikälisiin oikeuttavaksi ai-noastaan 8 kuukautta palveluksesta, kun varusmiesten kohdalla hyvitetään koko palvelusaika. Eduskunnan oikeusasiamies on puuttunut tähän epäkohtaan, mutta viranomaisten reagointi on ollut vähäistä.

Palveluksen pitkä kesto merkitsee, että opiskeleva siviilipalvelusmies menettää kolme lukukautta, varusmiehen selvitessä parhaimmassa tapauksessa yhden lukukauden menettämällä. Opiskelua tai työntekoa haittaa myös se, ettei palvelukseen voi hakeutua vapaaehtoisena.

Aseistakieltäytyjäliitto kehottaa lisäksi viranomaisia kiinnittämään huomiota totaalkieltäytyjien sosiaaliseen ja taloudelliseen asemaan, jossa on paljon parantamisen varaa.

AKL

KAMPANJA

Uudella lailla poistettiin myös porsaanreikä, jonka mukaan alle 14 päivän kieltäytymisestä on selvinnyt ilman rangaistusta. Nyt laissa on selvä säännös, että näissä asioissa voidaan tuomita tätä lyhyempiäkin vankeustuomioita aina yhteen päivään asti. 13 päivän kieltäytymiskampanja voidaan siis julistaa lopetetuksi maaliskuussa. Kampanjamme on saanut lukuisat hallitusherrat pohtimaan päänsä puhki tätä asiaa, ja nyt on 13 päivän kieltäytyjille säädetty siis oma nimikkolaki. Tämä porsaanreikä oli totaalien rangaistusten ohella eduskunnan ja hallituksen mielestä kaikkein vakavin epäkohta siviilipalveluslainsä-

dännössämme. Vakavia ovat herrojen (ja rouvien) huolet!

Rangaistukset laittomia

Oikeuskansleri käsitteli tammikuussa asiaa työministeriön pyynnöstä ja totesi vankeus- ja sakkorangaistusten olevan laittomia alle 14 vuorokautta ennen loppua keskeyttäneille. Hän ei suositellut myöskään uudelleen kutsuntoja työministeriölle.

Helmikuussa ehdit vielä keskeyttää!

Mikäli palveluksesi loppuu ennen maaliskuun 12. päivää, ehdit kiel-

täytyä helmikuun puolella. Näin olet mukana protestoimassa nykyistä lakia vastaan ja vaikuttamassa tulevaan lakiin. Palveluspaikat ovat suhtautuneet yleensä hienosti keskeyttämisiin, koska palvelusaika koetaan yleisesti rangaistukseksi. Ota yhteys toimistoon.

LEDI

ps. Itse keskeytin tammikuussa -90, eikä oikeudenkäynnistä ole tietoaakaan!

LOPPUU

R

ANGAISTUS PIENENI PUOLELLA

Viisi päiväsakkoa mielenosoittajille

Helsingin raastuvanoikeus tuomitsi 4.2. 16 pääesikunnan sisäkäynnin tukkinutta mielenosoittajaa poliisille niskoittelusta viiteen päiväsakoon, joiden suuruus vaihteli 100-440 mk välillä tuloista riippuen. Alkuperäinen rangaistusvaatimus oli 10 päiväsakkoa. Osa syytetyistä aikoo valittaa tuomiosta hovioikeuteen. Harjoitus-90-liikkeen mielenosoituksella haluttiin YK:n päätöslauselmien hengessä korostaa aseidenriisuntaviikon tavoitteita ja vaatia virallisia tahoja, mukaan luettuna puolustusvoimien johtoa, edistämään niiden toteuttamista (kts. SIVARI 6/90).

Lyhennelmä puolustuspuheenvuorosta

Rauhanliikkeessä toimivat ihmiset ovat viime aikoina joutuneet harkitsemaan uudenlaisia toimintamuotoja saadakseen äänensä kuuluviin. Maamme viralliset tahot ovat jatkuvasti korostaneet Suomen johdonmukaista sitoutumista rauhaa ja aseistariisuntaa edistävään turvallisuuspolitiikkaan, mutta mielestämme teot osoittavat toista.

YK:n toimenpidesuosituks

Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous on 33. istuntokaudellaan valmistellut jäsenvaltioiden käyttöön malliohjelman toimenpidesuosituksista YK:n julistaman aseidenriisuntaviikon viettämisestä. Mielestämme puolustusvoimat on toiminut selvästi näitä toimenpidesuosituksia vastaan sijoittaessaan päätösharjoituksen juuri aseidenriisuntaviikolle. Sotaharjoitushan ei ole pelkääntään armeijan koulutusohjelmaan kuuluva tapahtuma, vaan myös suuri tiedotusoperaatio, jota maanpuolustuspiirit kaikin tavoin hyödyntävät ajaessaan läpi omia näkemyksiään. Aseidenriisunnan aktiivisen edistämisen sijasta armeija ja sitä tukevat viralliset tahot korostavat aseellisiin kriiseihin valmistautumisen ja varustautumisen merkitystä. Nämä tahot ovat hyvin voimakkaita, ja yhteiskunnassamme on monin tavoin edistetty yleistä militarisoitumista.

Varustautuminen

Ehdotukset puolustusmäärärahojen tasokorotuksista tai niiden pitämisestä vähintään ennallaan koko Euroopan laajuisen

aseidenriisuntaprosessin etenemisestä huolimatta ovat saaneet useiden puolueiden kannatuksen äskettäin julkaistussa puolustuspoliittisen neuvottelukunnan mietinnössä. Neuvottelukunta oli valmis sitoutumaan valtavan kalliiseen torjuntahävittäjien hankintaohjelmaan ja sitomaan myös tulevien kansanedustajien kädet useiksi vaalikausiksi eteenpäin. Nyt esillä olevien kriisien varjolla yritetään ajaa uusia poikkeustilalakeja läpi, vieläpä nopeutetussa järjestyksessä. Ne mahdollistaisivat perusoikeuksien rajoittamisen myös muulloin kuin sotatilan aikana.

Suomen "lailinen" asevient

Suomi on antanut oman panoksensa myös ei-rauhanomaisten ratkaisujen edistämiseen maailmanlaajuisesti. Suomen asevient on omituisen jäykkää reagoimaan sille virallisesti asetettuihin rajoitteisiin. Persianlahden alue on ollut avoinna suomalaiselle sotamateri-aalille suunnille jatkuvasti, vaikka maavalikoima onkin vaihdellut. Arabiemiirikuntien liitto, Egypti, Irak, Iran, Kuwait, Oman, Pakistan, Katar, Saudi-Arabia ja Turkki on nähty Suomessa 1970- ja 1980-luvuilla ulkoasiainhallin-

nossa ja valtioneuvostossa mahdollisina ostajamaina. Wärtsilä oy:n sisaryhtiö valmistaa Yhdysvalloissa mm. F-16- ja F-18 torjuntahävittäjien röntgenlaitteistoja, joita todennäköisesti käytetään Persianlahdella.

Viranomaisten suhtautumista erilaisiin yhteiskunnan toimintoihin kuvastaa Lapuan patruunatehtaan lehdistössäkin hyvin esillä ollut tapaus, jossa 5000 patruunaa myytiin Itävaltaan, kuljetettiin Englannin kautta Hollantiin, jossa ne takavarikoitiin matkalla sisällissotaa käyvään Surinamiin. Poliisilla ja tullilla oli tapaus tiedossa kuukausia ennen kuin tullihallituksen tutkintatoimisto sai tehtäväkseen aloittaa tutkimukset. Se määrätietoisuus, jolla syyttäjä on ajanut tätä mielenosoitusasiaa hämmästyttää, kun ylin syyttäväviranomainen ei ole ryhtynyt toimiin niiden virkamiesten toimien selvittämiseksi, jotka ovat mahdollisesti olleet tietoisia esimerkiksi Kemira oy:n syytteessä olevien henkilöiden toimista.

Henkilökohtainen vastuu?

Lopuksi on vielä tietenkin mainittava Suomen sitominen yhden henkilön eli presidentin päätöksellä suurvaltojen käynnistämien

sotatoimien tukijaksi Persianlahden kriisissä. Neuvottelujen ja talouspakotteiden sijasta tässä ratkaisussa tuettiin tiukkaan aikarajaan sidottua aseellista toimintaa, vaikka asiantuntijat ovat korostaneet sodan vain mutkistavan alueen ongelmien selvittämistä pysyvästi ja oikeudenmukaisesti.

Kiusallisia kysymyksiä

Nykyinen suuntaus tuo esiin myös uusia kysymyksiä, jotka vallanpitäjät ilmeisesti haluavat vaiten sivuuttaa. Kuinka montaa uutta saddam husseinia Suomen aseviennillä parhaillaan pönkitetään? Millaisin asemäärin Kuwaitin olisi tullut varustautua, jotta maata ei olisi voitu tai sitä ei olisi kannattanut miehittää? Miksi maailmanlaajuiset talouspakotteet eivät olisi pureet Irakiin? Milloin ja missä muodossa Suomelta tullaan vaatimaan korvausta 'halvan öljyn' turvaamisesta länsimaille, vai onko maksu jo suoritettu rahallisesti tai poliittisesti?

LEDI

WAR RESISTERS' INTERNATIONAL

War Resisters' International (WRI) on pasifistisen liikkeen kansainvälinen kattojärjestö. WRI perustettiin 1921, ja sillä on jäsenjärjestöjä noin kolmessa-kymmenessä maassa. WRI:n toiminta perustuu sodanvastustajajulistukseen:

"Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt olla tukematta minkäänlaista sotaa ja taistella sotien kaikkien syitten poistamiseksi."

Aseistakieltäytyjäliitto toimii WRI:n Suomen osastona. Muita Suomessa toimivia WRI:n jäsenjärjestöjä ovat pohjoismainen **Kampanjen mot verneplikt** (Kampanja asevelvollisuus pois) ja Helsingin Yliopiston Ylioppilaskunnan piirissä toimiva **Sitoutumaton Vasemmisto**. Suhteita WRI:hin on ylläpitänyt lisäksi mm. **Sovinnonliitto**. Aikaisemmin Suomessa on WRI:n jäsenjärjestöinä toimineet **Suomen Antimilitaristinen Liitto** (1920- ja 30-luvulla) sekä **Sodanvastustajat Suomessa** (1950-, 60- ja 70-luvulla).

Aseistakieltäytyjäliitto järjesti vuonna 1988 WRI:n kolmivuotiskokouksen, triennaalin, Maarianhaminassa Ahvenanmaalla. Ensi kesänä WRI pitää triennaalinsa Belgiassa.

WRI:n juuret

War Resisters' International perustettiin vuonna 1921. Järjestö toimi pari vuotta nimellä **Paco** (rauha esperantoksi), mutta muutti nimensä War Resisters' Internationaliksi. WRI:ssä yhtyi kolme pasifistista traditiota: **uskonnollinen pasifismi**, jota edusti mm. kveekarit, baptistit ja menonitit, **poliittinen pasifismi**, jota edusti lähinnä eräät anarkistit ja sosialistit sekä **liberaalinen pasifismi** (tai porvallis-liberaalinen), jossa pasifismin lähtökohdanna voidaan pitää yksilön oikeutta elämään.

Myöhemmin WRI:hin on voimakkaasti vaikuttanut ns. **gandhilainen pasifismi**, johon liittyy eurooppalaisen sivilisaation (esim.

kapitalismin ja kommunismin) kritiikki sekä **"vihreä" pasifismi**, jossa sodan vastainen työ on osa kamppailua luonnon pelastamiseksi.

Sotien syitten poistaminen

WRI:ssä on alusta lähtien korostettu, ettei pasifismi tarkoita pelkästään passiivista kieltäytymistä esim. sotapalvelusta. Väkivallattomuudella tulee WRI:n mukaan aktiivisesti vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin sotien syitten poistamiseksi. WRI pyrkii osoittamaan, että kansainväliset ja kansalliset ristiriidat voidaan ratkaista toisella tavalla ilman väkivaltaa. Pasifismia voidaankin pitää kokeiluna ja jatkuvasti kehittyvänä prosessina.

WRI korostaa yksilön valinnan ja toiminnan. Usein pasifismi kehityy konkreettisesta valintatilanteesta esim: "Menenkö armeijaan?" tai "Voinko toimia työpaikassa, joka edistää sotatoimia?"

Pasifismin voima piilee siinä, ettei alistu tilanteeseen vaan ottaa itselleen vallan ja vastuun päättää asioista. Muutoksien aikaansaamiseksi on kuitenkin olennaista yksilöitten kollektiivinen toiminta. WRI:ssä korostetaan, ettei pasifismi voi olla pelkästään vastustamista. Jotta vallitseviin rakenteisiin voitaisiin vaikuttaa, pitää myös pystyä luomaan uusia vaihtoehtoja. WRI:ssä onkin pyritty yhdistämään perinteinen länsimainen sodanvastustaminen gandhilaisen liikkeen yhteiskunnan rakentamiseen ("Resistance

and Reconstruction"). Lisäksi WRI on varsinkin viimeisen kymmen vuoden aikana luonut paljon kontakteja muihin kansalaisliikkeisiin, tärkeimpinä feministinen ja ympäristöliike.

Kansainvälinen ja sitoutumaton

WRI edustaa ns. sitoutumatonta rauhanliikettä, ja on siten tuominut niin idän kuin lännen sotapolitiikan. WRI ei ole myöskään ryhtynyt tukemaan esim. kansallisia vapautustaisteluja. WRI:n sympatiat ovat selvästi maailman sorrettujen puolella, mutta järjestö on aina korostanut väkivallattomien menetelmien toimivuutta.

Kuten muutkin kansainväliset rauhanliikkeen kattojärjestöt WRI:n jäsenjärjestöjen enemmistö edustaa läntistä teollistunutta maailmaa. Viimeisen kymmenen vuoden aikana WRI on pyrkinyt ja onnistunutkin leviämään länsimaitten ulkopuolelle. WRI:llä on jäsenjärjestöjä niin Aasiassa kuin entisessä sosialistisessa Keski- ja Itä-Euroopassa. Lisäksi WRI:llä on hyvät suhteet esim. Latinalaisen Amerikan ja Tyynen meren pasifistisiin liikkeisiin. Kaiken kaikkiaan WRI:llä on jäsenjärjestöjä noin 30 maassa. WRI:n kansainvälisyydestä kertoo se, että vuoden 1986 triennaali järjestettiin Intiassa ja vuonna 1992 WRI järjestää naisten kokouksen Thaimaahan.

Aseistakieltäytyminen ja sotakoneiston vastustaminen

Aseistakieltäytyminen on aina ollut tärkeä osa WRI:n toimintaa. WRI:n panos onkin ollut merkittävä uusien aseistakieltäytyjäliikkeen syntymiseen esim. Etelä-Afrikkaan.

WRI pyrkii lisäksi laajentamaan aseistakieltäytymisen käsitettä. Aseistakieltäytymistä on myös se, että jokapäiväisessä työssä kieltäytyy tukemasta sotavoimia. Monessa maassa toimii myös sotatoveron vastustajia, eli pasifisteja jotka kieltäytyvät maksamasta sotakoneistolle menevän osan veroistaan ja ohjaavat sen rauhaa rakentavaan toimintaan. Monet WRI jäsenjärjestöt käyttävät sotakoneiston vastustamiseen aktiivista väkivallattonta vastarintaa.

Seksismiä ja naisten militarisoimista vastaan

Militarismiin liittyy yleensä voimakkaita seksistisiä piirteitä. Lisäksi esim. sotilastukikohdat vaikuttavat voimakkaasti ympäröivään yhteiskuntaan synnyttäen prostituutiota, pornoteollisuutta ja muita sosiaalisia ongelmia. Monessa maassa on voimakkaita pyr-

kimyksiä kytkeä naiset tiiviimmin sotilaallisen maanpuolustukseen. Feministinen liike taas yleensä edustaa vaihtoehtoista turvallisuusajattelua. WRI:lle onkin ollut tärkeää korostaa naisliikkeitten osuus sodanvastaisessa työssä. WRI:ssä on pyritty murtamaan miesten yliedustusta myös rauhanliikkeen rakenteissa, ja ainakin omalta osaltaan järjestö on tässä onnistunut. WRI:n lähitulevaisuuden pääprojekteja on naisten kokouksen järjestäminen Thaimaahan 1992.

Väkivallaton toiminta

WRI kerää ja levittää tietoa väkivallattomasta toiminnasta sotaa ja sortoa vastaan. WRI:n jäsenjärjestöt käyttävät usein suoraa toimintaa tilanteissa, jossa vaikutusmahdollisuudet muuten ovat vähissä. WRI korostaa lisäksi väkivallattomien menetelmien toimivuutta myös puolustautumisessa sortoa vastaan. Eräät WRI:n jäsenjärjestöt ovat laatineet käytännön suunnitelmia, joiden mukaan voidaan väkivallattomasti puolustautua esim. ulkopuolista miehittäjää vastaan. Väkivallattomat ryhmät ovat myös menestyksellisesti toimineet eri kansallisuuksien välisissä ristiriidoissa välittäjinä esim. Sri Lankassa ja Intiassa. Monet WRI:n järjestöt järjestävät lisäksi koulutusta väkivallattomaan toimintaan.

Keväällä 1990 WRI järjesti Bradfordissa, Englannissa kansainvälisen seminaarin väkivallattomasta puolustuksesta, johon osallistui niin tutkijoita kuin aktivisteja.

Persian lahti ja Baltia

Viime aikaiset tapahtumat Persian lahdella ja Baltiassa ovat tietenkin asettaneet suuria vaatimuksia WRI:n toiminnalle. Persianlahden sodassa on WRI kinnittänyt eniten huomiota sodasta kieltäytyvien asemaan sekä sodanvastaiseen väkivallattomaan vastarintaan. Baltian maitten suhteen WRI tukee väkivallattonta vastarintaa ja aseistakieltäytyjiä erityisesti Ruotsin ja Suomen jäsenjärjestöjensä kautta.

WRI:n rakenne

WRI:llä on keskustoimisto Lontoossa, jossa on kolme palkallista työntekijää. WRI:n ylin päättävä elin on kolmivuotiskokous, joka valitsee kaksitoista henkilöjäsentä WRI:n valtuustoon (council). Jokaisella varsinaisella jäsenjärjestöllä on lisäksi yksi paikka valtuustossa, joka kokoontuu keran vuodessa. Juoksevia asioita hoitaa WRI:n hallitus (executive), johon kuuluu muutama valtuuston jäsen sekä puheenjohtaja ja talouden hoitaja.

WRI:n puheenjohtajana toimii intialainen Narayan Desai. Elokuusta lähtien uudeksi puheenjohtajaksi tulee norjalainen Jörgen Johansen, joka valittiin tämän vuoden alussa. Varapuheenjohtajina toimii Dorie Wilsnack (USA), Peter D. Jones (Australia) ja Björn Lindgren (Ruotsi).

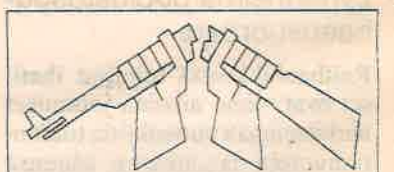
WRI julkaisee kuukausittain ilmestyvän Peace News -lehden. Tuoreimmat ja tärkeimmät uutiset levitetään kahdesti kuukaudessa ilmestyvällä tietolehtisellä "Broken Rifle". Kaksi kertaa vuodessa ilmestyy "WRI Women", joka nimensä mukaan käsittelee naisteemoja.

Triennaali 1991 Belgiassa

Joka kolmas vuosi WRI järjestää suuren kansainvälisen konferenssin, triennaalin. Osa triennaalista on avoin konferenssi, johon osallistuu paljon muitakin kuin WRI:n jäsenet.

Seuraava triennaali pidetään heinä-elokuun vaihteessa Belgiassa. Pääteemoina ovat **"Kohti uutta kansainvälistä järjestystä: Kenen järjestystä?"**, jossa käsitellään Persianlahden sodan vaikutuksia, sekä **"Sorrosta mihin demokratiaan?"**, jossa puidaan viime aikaisten Itä-Euroopan, Latinalaisen Amerikan ja Etelä-Afrikan muutosten vaikutuksia.

Thomas Hackman

WRI:n tunnus, joka otettiin käyttöön vuonna 1932. Merkki on alunperin saksalaisen antiautoritäärisen liikkeen tunnus Weimarin tasavallan ajoilta.

Parikymmentä aseistakieltäytyjäpakolaista Baltiasta hakenut turvapaikkaa Suomesta

Eestin asevelvollisuudesta kieltäytyvien järjestö Geneve -49:n mukaan useimmat kieltäytyjät aikovat pysytellä kotimaassaan. Arviolta parisataa kieltäytyjää on paennut ulkomaille.

Aseistakieltäytyjäliitto on toiminnut aktiivisesti pakolaisten auttamiseksi. Liitolla on pitkäaikaiset suhteet sekä Baltian maiden että Neuvostoliiton aseistakieltäytyjäliikkeisiin.

Vetoomus hallitukselle

Aseistakieltäytyjäliitto antaa tukensa Baltian aseistakieltäytyjille. Liitto vetosi 14.1.91 Suomen hallitukseen, jotta Suomen viranomaiset myöntäisivät turvapaikan asevelvollisuudesta kieltäytyneille Baltian maiden ja Neuvostoliiton kansalaisille.

Liitto korostaa, että YK:n ihmisoikeustoimikunnan päätöksen mukaan (E/CN.4/1989/L.69) aseistakieltäytyminen on ihmisoikeuksien julistuksessa sekä kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa tunnustettavien ajattelun, omantunnon- ja uskonnonvapauden oikeutettua käyttöä.

Neuvostoviranomaiset eivät tunnusta oikeutta kieltäytyä aseista. Lisäksi on näyttöä siitä, että baltialaisia ja myös muita ei-venäläisiä asevelvollisia vainotaan armeijassa.

Geneve -49:n mukaan Eestissä on 8 000-10 000 kieltäytyjää. Suurin osa eestiläisistä asevelvollisista on

jättänyt menemättä kutsuntoihin. Lisäksi 20 % Eestin venäjänkielisistä on niin ikään jättänyt menemättä kutsuntoihin. Baltian maissa on hyväksytty mahdollisuus suorittaa siviilipalvelus, mutta Neuvostoliitto ei ole tunnustanut oikeutta kieltäytyä armeijasta.

Myös muista Baltian maista saatujen tietojen mukaan merkittävä osa kieltäytyjistä on venäjänkielisiä. Tämä tukee käsitystä, jonka mukaan Baltian ja muiden Neuvostotasavaltojen suurta kieltäytyjä määrää ei voida pelkästään selittää kansallisuustunteiden avulla, vaan kyseessä on yleinen neuvostoarmeijan vastaisuus.

Geneve -49

Geneve -49 -järjestö vastustaa Neuvostoliiton toimeenpanevia kutsuntoja, koska se katsoo näiden rikkovan Genevessä vuonna 1949 solmittua kansainvälistä sopimusta vastaan. Sopimuksen mukaan miehittävä valtio ei saa toimeenpanna asevelvollisuutta miehittetyllä alueella. Eestin kutsuntojen vastustajista enemmistö ilmoittaa vastustavansa nimenomaan velvollisuutta palvelua puna-armeijassa.

Kaikkia Suomeen saapuneita aseistakieltäytyjäpakolaisia tai heistä tietäviä pyydetään ottamaan yhteys Aseistakieltäytyjäliittoon (90-140 427).

LEDI

Siviilipalvelu kiinnostaa T-slovakiassa

Noin 40 prosenttia asevelvollisista on kymmenen viime kuukauden aikana ilmoittanut haluavansa suorittaa asepalvelun sijasta vaihtoehdoisen siviilipalvelun, Tshekkoslovakian armeijan edustajat kertoivat Prahassa keskiviikkona. Maan puolustusministeriön tiedottajan Petr Taxin mukaan suurin osa 20 000 siviilipalveluun halukkaasta kieltäytyy asepalvelusta "uskonnollisista tai moraalisisista" syistä.

Tshekkoslovakian parlamentti lyhensi viime maaliskuussa asepalvelun pituuden kahdesta vuodesta puoleentoista. Samalla siviilipalveluajan pituudeksi määrät-

tiin kaksi vuotta ja kolme kuukautta. Taxin mukaan noin 10 000 ammattisotilasta on viime kuukausina eronnut armeijasta, joka joutuu siten tulemaan toimeen suunniteltua pienemmällä henkilökunnalla.

(Prah, AP)

Mielipide

Vilsi nuorta Karjalan asukasta kieltäytyi viime vuonna täyttämästä asevelvollisuuttaan. Yksi heistä on saanut kahden vuoden tuomion, neljä muuta tapaus ovat tutkittavana. Valtio ei tiedä syytä, jotka panivat nämä nuoret miehet kieltäytymään asepalveluksesta eli kuten meillä on tapana sanoa »SNTL:n kansalaisen kunnioittelun» täyttämistä. Ovatko he kokenut väkivallan vakaumusella vastustajia, jotka eivät tahtoneet ottaa asetta käsiinsä, vai eivätkö he pitäneet mahdollisena vanna sotilasvalaa nykyiselle poliittiselle järjestelmälle? Tai ehkä he eivät yksinkertaisesti halunneet joutua kahdeksi vuodeksi kasarmiin? Loppujen lopuksi helppoa kieltäytymistä saattol johtua armeijassa harjoitettavien nöyryyten ja julmuuden täysin aiheellisuudesta pelosta. En tiedä näistä vildestä, mutta sen kyllä tiedän, että vankeus odottaa monia tuttaviani, elleivät he olisi ajoissa löytäneet karmalsevaa ratkaisua omaan konfliktinsa valtion kanssa.

Eräs heistä teki muutama vuosi sitten itsemurhan, kun hänen oli pakko lähteä asepalvelukseen. Muut olivat tekevinään itsemurhan ja joutuivat joksiinkin aikaa mielisairaalaan. He salvat vapautuksen asepalveluksesta kovin kalliista hinnasta, sillä elleivät lääkärit olisi ehtineet ajoissa apuun, itsemurhan imitaatio olisi ehtinyt muuttua tosi itsemurhaksi.

Nyt on vihdoinkin tullut mahdolliseksi käsitellä asepalvelukseen liittyviä ongelmia. Puheet eivät silti sitä ratkaise eivätkä vallanpitäjät juuri kiirehdi sitä ratkaisuun. Valtion johtajat puhuvat mielellään eri kansainvälisissä tapaamisissa humanisuudesta, sosialismin »inhimillisistä kasvoista» ja oikeusvaltion rakentamisesta. Minne heidän humanisuutensa katoaa, kun he palaavat kotimaahan?

Voidaanko pitää humanisena valtiota (vaikkei mielestäni mikä tahansa valtio ole humaninen), jonka yhden instituutiossa tähden voi runnella nuorten kansalaistensa kohtaloita? Onko rehellistä ja inhimillistä ajaa kasarmeihin miljoonia ihmisiä kysymättä lainkaan heidän mielstään ja tahtoaan? Sivistyneissä maissa joko asevoimat ovat palkkattuja ammattimaisia (esimerkiksi USA:ssa) tai sitten on olemassa ainakin siviilipalvelusmahdollisuus (esimerkiksi Saksan Liittotasavallassa ja Suomessa).

Laki siviilipalveluksesta oli itsenäistyneen Baltian tasavaltojen ensimmäisiä säädöksiä. Nyt ne Eestin, Latvian ja Liettuan kansalaiset, jotka uskonnollisen tai pasifistisen vakaumuksensa vuoksi eivät halua suorittaa asepalvelusta, voivat korvata sen työpalvelulla esimerkiksi sairaalassa tai muualla.

Presidentin M. S. Gorbatschov ei silti kiirehdi tällaista demokraattista aloitetta. Hänen puheenvuo-

tuksista voitaisiin saada aikaan siirtymällä ammattilarmeijaan, jonka puolesta puhuu mm. amerikkalaisten kokemus.

Entä miten on isänmaallisuuskasvatuksen laita? kysytään minulta. En luule että nykyiset asevoimamme edistävät isänmaallisuuden kasvattamista. En ole tavannut ketään, joka kertoisi myönteisesti omasta asepalveluksestaan. Miellyttävä ja nöyrytykset eivät mitenkään sovi yhteen isänmaallisuuskasva-

Inhimillisuus vaatii vaihtoehtoa asepalvelukselle

roistaan selviää, ettei armeijan muodostusperiaatelta aloita muuttaa. Käykö tämä yhteen oikeusvaltion aatteen ja ihmisoikeuksien kanssa? Jos ihminen haastetaan oikeuteen siitä, että hän omien katsomustensa takia kieltäytyy asepalveluksesta, niin tämä onkin vainoamista katsomusten takia. Siksi pa maassa, jossa ei ole vaihtoehtoja palvelusta, uskonnollisten, pasifististen ym. eettisten syiden takia asepalveluksesta kieltäytyneitä voidaan pitää ainoastaan poliittisina mielipidevankkeina.

Eikä saa väheksyä ihmisten aiheellista pelkoa, koska Neuvostoliiton asevoimissa saa nykyään vuosittain surmansa noin neljä tuhatta henkeä. Vertailun vuoksi mainittakoon että kymmenen sotavuoden aikana Afganistanissa sai surmansa 14 000 - 15 000 neuvostoliittolaista sotilashenkilöä. Joka viides rauhan aikana asepalveluksessa menehtyvä tekee itsemurhan. Nämä Junost-alkauslehden vuoden 1990 9. numerossa julkaistut tilastot panevat ajattelemaan tällaisen armeijan sosiaalista vaarallisuutta.

Muutama sana asevoimien ylläpitämisen taloudellisesta puolesta. Joukkoveliostimissä vllahtelee tuon tuostakin tietoja siitä, että sotilaat rakentavat huvilaa upseerilleen, että he myyvät asetta tai että armeijan varastoista löytyy kysytyjä tavaroita, joita ei ole kauppoissa. Armeijassa varustellaan kaikkialla, mutta syyllisiä ei tietenkään löydy. Vahingot korvataan valtion varojen turvin. Tällaiset asevoimat ovat sangen mukava paikka vallantovittelijoille ja varkaille.

tuksen kanssa. Samoin kuin »isänmaa» ja »valtio» eivät mielestäni ole samaa.

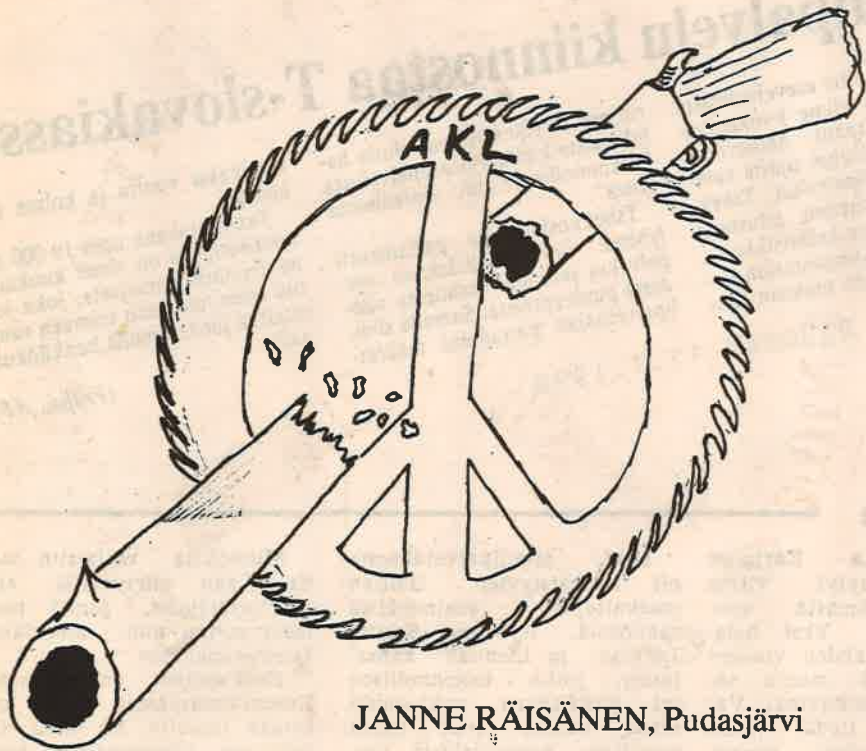
Kaikesta tästä voidaan olla eri mieltä. Ihminen tarvitsee kuitenkin aina ja kaikessa valinnan vapautta. Normaalisti ihmissuhteet voivat perustua vain toisen valinnan kunnioittamiseen. Vapautta tavoitteleva valtio päätyy loppujen lopuksi ammattilarmeijan hyväksymiseen ja toivottavasti kohtaa sekin aika, kun asevoimia ei tarvita ollenkaan. Koska ammattilarmeijaan ei voida siirtyä nopeasti, pitää aluksi hyväksyä laki siviilipalveluksesta.

Puolustusministeri D. T. Jazovin hiljattain antamasta tv-haastattelusta selvisi kuitenkin, ettei muutoksia ole luvassa ja armeijaan otetaan vastedeskin väkisin.

Pasifisteja oli niitä, jotka omien katsomustensa vuoksi eivät mene asepalvelukseen, on toistaiseksi vähän, nuorten on pakko luopua vakaumuksestaan. Ehkä joidenkin mielestä pasifisteille voisikin viitata kintaalla. Mieleeni muistuvat kuitenkin suuren humanistin Leo Tolstoin sanat: Jos tunnustetaan että jokin asia voi vaikka tunnin ajan ja vaikka yhdessä erikoistapauksessa olla tärkeämpi kuin inhimillisyyden tunne, niin ei ole rikosta, jota ei saisi tehdä ihmiselle »tuntematta itseään syylliseksi».

Ja päätteeksi: ei köö vanhusten ja sotien auttaminen ole kansalaistalouden täyttämistä? Mikä voi olla inhimillisyyttä tärkeämpää?

Valeri POTASHOV, Petroskoin yliopiston suomen kielen laitoksen opiskelija

JANNE RÄISÄNEN, Pudasjärvi

PAAVO ROMPPAINEN, Seinäjoki

Kunniamaininta: ALBERT AHTI, Helsinki

Voittaja: HANNA NEVANLINNA & CO, Helsinki

LOGOKILPAILUTASAVÄKIN

Kilpailuun lähetettiin yhteensä 12 ehdotusta Aseistakieltäytyy uudeksi logoksi. Tiukan karsimisen jälkeen voittajaksi julisti Hanna Nevanlinna & CO Helsingistä.

Koska AKL-nimen käyttöoikeus on toistaiseksi auki ja voittaja kaipaa vielä hiomista, lopullinen logo julkistetaan kevätiltossa Porissa 23.3. Tule paikalle!

Kunniamaininnan saivat Albert Ahti Helsingistä (hänen ehdotetaan tehdään tarroja) sekä Vesa Räsänen Varkaudesta.

Lähetämme palkinnot voittajalle ja kunniamaininnan saajalle.

Lämpimät kiitokset kaikille osallistuneille!

MISTER X, Oulu

Kunniamaininta: VESA RÄSÄNEN, Varkaus

MISS X, Kiviranta

ARTO HAUTAKANGAS, Keuruu

TEEMU LEISTI, Helsinki

SUOMI KÄYTTÄÄ KEMIAALLISIA ASEITA-ELÄINKOKEISSA

Suomessa tutkitaan kemiallisten aseiden vaikutuksia eläinkokeissa.

Rotat, hiiret ja kanit kuolevat tuskalliseen hermokaasumyrkytykseen. Tätä ennen ne on usein alistettu rasittaviin käyttäytymiskokeisiin. Tätä tutkimusta tehdään julkisin varoin, siis veromarkoin.

Ota yhteyttä jos olet yhtä mieltä kanssamme siitä, että sodan mielettömyys ei saa vaatia tällaisia eläinuhreja. Toimimme paitsi turhia ja tuskallisia eläinkokeita, myös turkistarhausta ja maatalouden tehotuotantoa vastaan. Toimintamme pohjana on eettinen käsitys eläinten oikeuksista, biologinen tieto eläinten käyttäytymisestä ja tosiasiat eläinten kohtelusta ihmisen maailmassa.

Jäsenmaksu on 60,- / vuosi ja jäsenille postitetaan eläinsuojelun erikoislehti ANIMALIA neljä kertaa vuodessa. Voit myös tilata ilmaisen tietopaketin.

 ANIMALIA

Eläinsuojeluliitto Animalia
Porvoonkatu 53, 00520 HELSINKI
Puh. (90) 148 4866

HE WENT UNTERRIFIED INTO THE
GULF OF DEATH

(SHELLEY — ADONAIS)

THE DESERT IS A PLACE OF CONTRASTS...

WAR ...

... AND PEACE.

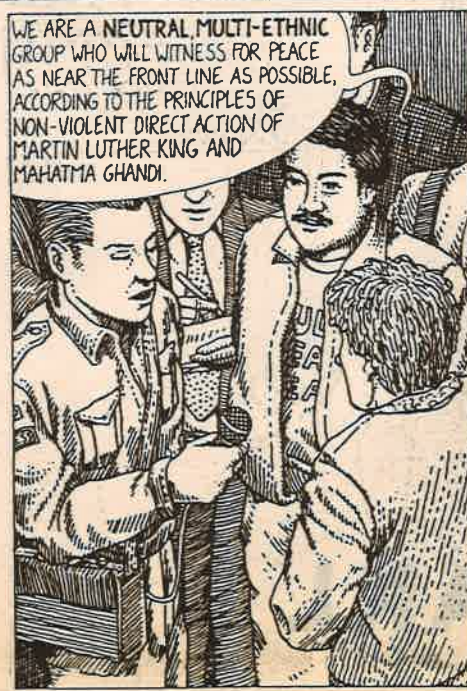
YOU'RE CRAZY! THIS AINT GREENHAM YOU KNOW.

YOU'RE THE MADMEN! WE STAND FOR HOPE AND SANITY

OF COURSE WE HOPE IT WON'T COME TO THAT.

BUT WE ARE PREPARED TO DIE IF WE HAVE TO.

WE ARE A NEUTRAL, MULTI-ETHNIC GROUP WHO WILL WITNESS FOR PEACE AS NEAR THE FRONT LINE AS POSSIBLE, ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF NON-VIOLENT DIRECT ACTION OF MARTIN LUTHER KING AND MAHATMA GHANDI.

... AND THEN SHE SAYS: "IT IS OUR INTENTION TO SELECT SITES IN KEY POINTS WHICH WILL PREVENT THE MOVEMENT OF WAR MATERIAL AND FORCES."

I GUESS IT'S BETTER TO DIE FOR PEACE THAN TEXACO... WHO ARE THESE GOYS ANYWAY?

MY NAME IS JEAN DREZE. I'M 31 AND BELGIAN. BEFORE BAGHDAD I WAS SLEEPING OUT HERE WITH DOSSERS IN LONDON FIELDS. I LIVED ON £8 A WEEK FROM READING TO A BLIND PERSON. I'VE GOT A DOCTORATE IN COST BENEFIT ANALYSIS. I'M A RESEARCH ADVISER TO THE WORLD INSTITUTE FOR DEVELOPMENT ECONOMICS IN HELSINKI. MY ROLE MODEL IS GHANDHI.

I BELIEVE A PERSON SHOULD PRACTICE WHAT THEY PREACH.

GULF PEACE TEAM

MY NAME IS SAADALLAH ATRIB. I AM BRITISH-LEBANESE MUSLIM WITH SEVERAL MONTHS DESERT EXPERIENCE WITH A TASK FORCE. I'M 37 AND I LIVED IN BEIRUT SO I KNOW WHAT WAR MEANS TO ORDINARY PEOPLE.

JOHN STEEL HERE. I'M 76 AND A REGULAR INFANTRYMAN WHO BECAME A TOTAL PACIFIST WHEN I SAW THE HORROR OF WAR FIRST HAND. I'VE BEEN ENGAGED IN NON-VIOLENT DIRECT ACTION FOR MANY YEARS.

OUT BY ORDER OF

HI, I'M BELA BHATIA, AND I'M FROM THE PUNJAB, WHERE I WAS WORKING ON BUILDING SOCIALIST WOMEN'S UNIONS WHEN I HEARD ABOUT THIS PROJECT. I'M 27.

I'M BASSAM FATTAH, A HALF-KURDISH LEBANESE FROM BEIRUT. I'M A BUSINESSMAN. I'M 33 WITH THREE CHILDREN AND A WIFE. I HATE COMMUNISTS AND RESPECT ANYONE WHO WANTS TO WORK HARD FOR MONEY, BUT PEACE IS A HIGHER CAUSE. MY SURNAME, DAKYAK, MEANS 'GUARDIAN OF THE TEMPLE'. MAYBE THAT'S WHY I'M HERE.

PAT ARROWSMITH, WELL PRACTISED THORN IN THE SIDE OF THE BRITISH MILITARY! END OWES MUCH TO ME AND DURING THE VIETNAM WAR I TRIED TO SET UP A PEACE CAMP THERE, BUT WE ONLY GOT AS NEAR AS CAMBODIA. THIS TIME WE PLAN TO DO BETTER. I'M 60.

RAUHANLEIREJÄ JORDANIAAN

Persianlahden sodan jatkuessa jo yli kuukauden on englantilaisten rauhanaktivistien alullepanema leiri, joka evakuoitiin Irakin ja Saudi-Arabian rajalta, siirrynt Jordaniaan, jonne perustettiin 7.2. kaksi uutta rauhanleiriä: itä- ja länsirajoille. Heidän tavoitteenaan on estää sodan laajeneminen muualle Lähi-itään väkivallattomin ja epäotilaallisoin keinoin. Jordanian kruununprinssi Hassan on luvannut täyden tukensa tälle aloitteelle.

Rauhanleirin vapaaehtoiset valmistautuvat saattamaan humanitääristä apua kuljettavia avustusryhmiä Bagdadiin. Ruokaa ja lääkkeitä sisältävät kuljetukset on suunnattu sodan siviiliuhreille.

Suomalaisissa tiedotusvälineissä vain vähän julkisuutta saanut "Gulf Peace Team" (Persianlahden rauhanryhmä) aloitti toimintansa viime vuoden lopulla, kun kävi selväksi, etteivät konfliktin osapuolet todellisuudessa tavoitelleet sodan ehkäisemistä alueella. Ennen sodan alkamista 16. marraskuuta lähti Englannista ryhmä perustamaan Saudi-Ara-

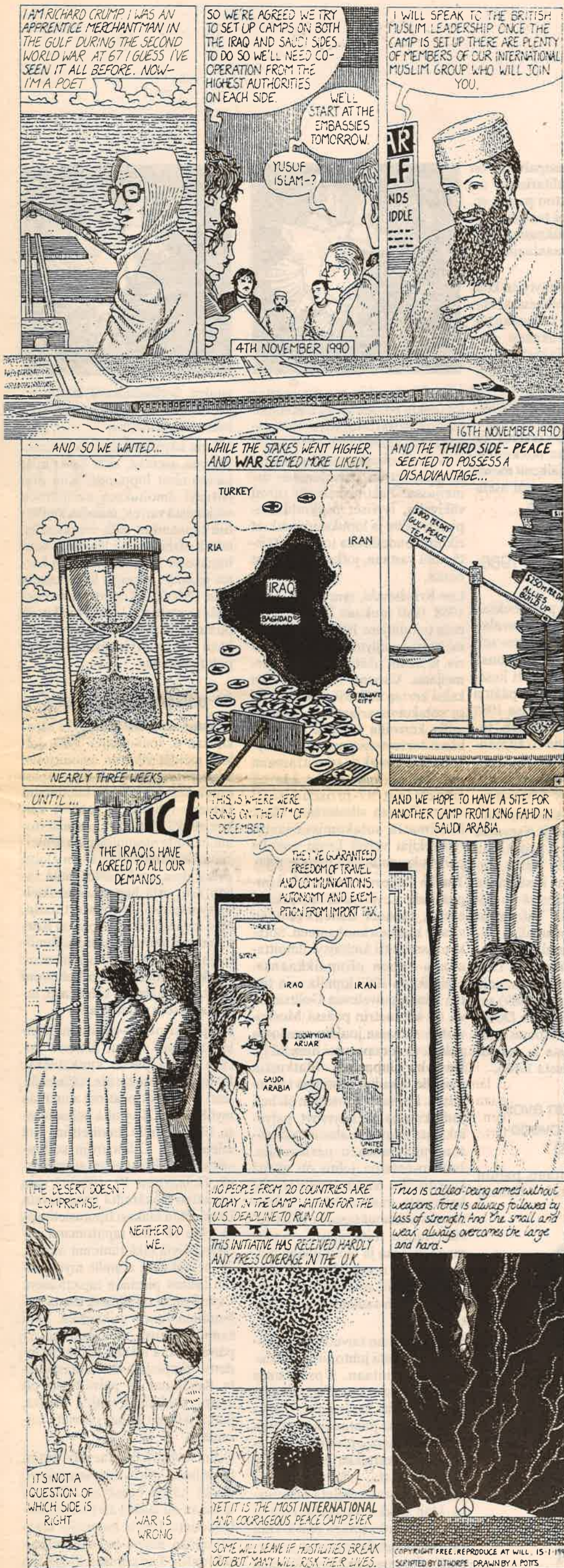
bian ja Irakin rajalle leiriä mahdollisimman lähelle eri osapuolten maavoimien tukikohtia.

Sodan jatkuessa on Persianlahden rauhanryhmä laajentanut toimintaansa järjestämällä mielenosoituksia Englannissa ja muualla Euroopassa. Ryhmä on kansainvälistynyt saaden lisää jäseniä mm. Italiasta, Kreikasta, Espanjasta ja Saksasta. Osa ryhmään kuuluvista on ollut Bagdadissa, myös rauhanristeily ja muita toimenpiteitä on järjestetty. Tosin sodan alettua Yhdysvallat on rajoittanut alueella liikkumista ja sodasta tiedottamista.

Osa Persianlahden rauhanryhmän vetäjistä on siirtynyt Jordaniin pääkaupunkiin Ammaniin.

Lisätietoja Persianlahden rauhanryhmästä antaa:

Matthew Ryan (Press Officer)
7 Cazenove Road
London N16 6PA
PUH: 081-442 4664
FAX: 081-442 4649

TILAA PEACE NEWSKOTIISI!

Peace News on perinteikäs kansainvälinen rauhanlehti. Viime vuonna se yhdistettiin WRI:n Peaceletterin kanssa, jolloin se sai uuden radikaalipäisfistisen ilmeen.

Lehti ilmestyy englanniksi joka kuukausi, tosin Persianlahden tilanteen takia julkaistaan myös erikoisnumeroita.

Tilauhinnat Suomeen vuodeksi: lentopostina £9.00 (n. 63 mk), tukitilaukset £15.00 (n. 105 mk)

Voit maksaa tilauhinnan postisiirtona WRI:n tiliille 585 20 4004 (kysy postista postisiirtolomaketta ulkomaille).

Leikkaa kuponki irti ja postita!

I would like to subscribe to *Peace News*.

Name _____

Address _____

• 12 issues of *Peace News* cost £6 to UK addresses
• or £9 anywhere outside the UK by airmail.

• Supporting subscriptions, which enable us to send copies of *Peace News* to people or organisations that otherwise could not afford it, are £12 or £15 foreign.

I enclose: _____

plus donation: _____

Are you a first-time subscriber? Please tell us, as we need to know — how did you get hold of this copy of *Peace News*?

From a friend or colleague

On a demonstration or vigil, or from a street seller

From a bookshop or stall

Other From Sivari & Totaali - magazine

Please return to:

Peace News, 55 Dawes St, London SE17 8 1EL (tel 071 703 7189)

2339

SANASTOA:

unterrified - peloton
sanity - mielenterveys
multi-ethnic - monikansallinen
according to - jonkin mukaan
non-violent direct action - väkivallaton suoratoiminta
intention - aikomus
site - leiri
dossers - yömajan asukka
preach - saarnata
infantry - jalkaväki
apprentice merchantman - aloitteleva laivapoika
thorn in the side - piikki lihassa
stakes - panokset
disadvantage - epäedullinen
agree - suostua
exemption - vapautus
deadline - määräaika
initiative - aloite
coverage - käsittely
courage - peloton, rohkea
hostilities - sotatoimet
overcome - voittaa

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ

Союз Рабочей М

П Е Т Е

Пр

-СОТАСЕНСУРОИТУ-

17 года

ОНА 10 КОП.

ASEISTAKIELTÄYTYMINEN NEUVOSTOLIITOSSA

Suppean määritelmän mukaan totaalkieltäytyjä on henkilö, joka kieltäytyy kategorisesti kaikista asevelvollisuuden muodoista. Tässä mielessä ei voida puhua neuvostoliittolaisesta totaalkieltäytyjäliikkeestä lukuunottamatta joitakin uskonnollisia seurakuntia (esimerkiksi Jehovan todistajat). Maassa ei ole tietääkseni poliittisia ryhmiä, joille aseistakieltäytyminen olisi väline asevelvollisuuden kumoamiseen. Kieltäytymiseen liitetään muita arvoja - siviilipalvelus, yleinen demokratisoituminen, kansalliset joukko-osastot ja jopa kansallinen itsenäisyys.

Neuvostoliitossa käydään kyllä jonkinlaista keskustelua yleisen asevelvollisuuden lakkauttamisesta ja palkka-armeijan perustamisesta USA:n malliin. Tärkein aseistakieltäytyjäliike, Doverie eli Luottamus, ei ole mukana tässä keskustelussa. Palkka-armeijaan suhtaudutaan skeptisesti. Sen katsotaan vievän armeijan pois viimeisenkin julkisen kontrollin ulottuvilta. Varoittavana esimerkkinä palkka-armeijan käytöstä sisäpolitiikassa mainitaan sisäministeriön alaiset SPETSNAZ-joukot (spetsialnoje naznatshenie, erikoismääräys). Ne ovat harrastaneet raakuuksia joihin asevelvollisjoukkoja - tai niiden komentajia - ei olisi välttämättä saatu suostumaan. Niitä on käytetty levottomuuksien kukistamiseen esimerkiksi Alma-Atassa 1986 ja Tbilisissä keväällä 1989, Bakussa kesällä 1989 ja viimeksi Liettuassa tammikuussa 1991.

Doverien perustelut palkka-armeijaa vastaan ovat siis samantapaiset kuin perinteiset sosialidemokraattisen työväenliikkeen perustelut: epädemokraattisessa yhteiskunnassa asevelvollisuus voi toimia, vaikka vaatimattomastikin, kansalaisyhteiskunnan kontrollikeinona asevoimissa. En rupea arvioimaan, onko tällä argumentilla erityistä painoa Neuvostoliiton oloissa. Kenties väitteen taustalla ovat muistot vuoden 1917 kunniakkaista sotilaslakoista.

Lännen aseistakieltäytyjäliikkeissä on muistettu vastaväite, ettei totaalkieltäytymiseen ja asevelvollisuuden lakkaamiseen tähtäävä

liike halua palkka-armeijaa. Asevelvollisuusarmeijan sisällä on kaikissa maissa todellisuudessa jo olemassa palkka-armeija, jota käytetään "tositoimissa". Ajatus siitä, että varusmiehet jotenkin edustaisivat siviiliyhteiskuntaa armeijassa palvelusaikana tai kykenisivät kontrolloimaan sen toimintaa ei kuulosta uskottavalta. Yleinen asevelvollisuus ei asettanut minkäänlaista estettä esim. Chilen kenraaleille, kun he panivat toimeen verisen vallankaappauksen vuonna 1973.

Toisaalta Doverien periaatejulistukseen tai sen arkipäivän fraseologiaan ei sisälly vaatimusta täydellisestä yksipuolisesta aseidenriisunnasta. Tämän ei tarvitse merkitä sitä, että neuvostoarmeijaa pidettäisiin millään tavoin tarpeellisenä - kenties vaatimus on niin epärealistinen, että sitä ei viitsitä edes esittää.

Totaalkieltäytyminen voidaan määritellä toisinkin: lainrikkomuksen asteelle johtavaksi aseistakieltäytymiseksi. Tämän määritelmän mukaan jokainen neuvostoaseistakieltäytyjä on totaali. Heitä oli viime vuonna virallisen ilmoituksen mukaan Venäjän SFNT:ssä 134 kappaletta (vakinaisen palveluksen välttämiseksi vankeuteen tuomitut). Luku tuskin kertoo puoltakaan koko toudesta.

Aseistakieltäytyjien kohtelu vaihtelee: lievimmillään kieltäytyjä saa vapautuksen terveydellisin perustein, pahimmillaan hän voi "kadota" vuosikausiksi. Jotkut puoleskelevät viranomaisia vuosien ajan odotellen maagista 28. syntymäpäivää, jolloin asepalvelus on ohi (sikääläisen "totalitarismin" tehotomuudesta kertoo paljon se, että viranomaisia voi tosiaan yrittää piileskellä vuosikausia, ainakin jos kuuluu maanlaajuiseen hippyyhteisöön).

Normaali aseistakieltäytyjän kohtalo on 2-3 vuotta vankeutta. Hyvin usein kieltäytyjä kutsutaan uudelleen asepalvelukseen vankeusajan päätyttyä, ja kieltäytymisestä seuraa uusi tuomio. Vankeusaika on kovaa työtä puolisoita laallisen kurin ja kriminaalien oman hierarkian alaisena. Tapaus- ja kirjeenvaihto-oikeutta voidaan rajoittaa melko mielivaltaisesti. Vankeusajan jälkeen monet opiskelu- ja työpaikat ovat aseistakieltäytyjältä suljettuja.

Lev Kritishevskin tapaus saattaa kuitenkin näiden ylevien juhlapuheiden vilpittömyyden kyseenalaiseksi. Hänen tarinansa on tarina puolisokeasta pasifistista, joka pakotettiin palvelemaan armeijassa. Pakotuskeinoja olivat väkivalta, fyysiset pakkotoimenpiteet, valhe ja lopuksi uhkaukset rikosoikeudellisista toimenpiteistä niitä vastaan, jotka puolustivat häntä.

Aseistakieltäytyjä Lev Kritishevskin tapaus 1986-88

Seuraavassa on eräs poikkeuksellisen julma kohtalo, moskovalaisen Lev Kritishevskin tapaus selaisena kuin hänen vaimonsa Rimma Aronova sen esitti kesäkuussa 1988. Tämä tarina päättyi "onnellisesti": marraskuussa 1988 Kritishevski pääsi vapauteen, tosin henkisesti hyvin traumautuneena. Nykyisin hän elää vaimonsa kanssa Moskovassa ja toimii edelleen Doverie-ryhmässä. Sen sijaan Kritishevskin kohtalotoveri, aseistakieltäytyjä Vsevolod Filipjev, oli edelleen kadoksissa ainakin kesällä 1989. Hänet vietiin pakolla armeijaan kesäkuussa 1987. Sen jälkeen hänestä on tullut vain satunnaista "informaatiota": palvelen normaalisti - ilmoitus ja irtisanoutuminen Doveriasta (TV:ssä toukokuussa 1988 ja armeijan lehdessä Krasnaja zvezdassa alkuvuodesta 1989) sekä salaisia teitä Moskovon Doverie-ryhmälle tullut kertomus henkisestä painostuksesta ja murtoimisesta (loppuvuodesta 1988).

Rimma Aronovan avoin kirje (julkaistu Doverie-lehdessä 5-6/88)

Maassamme puhutaan paljon "rauhanrakkaudesta". Mieheni

Lev Kritishevski, syntynyt vuonna 1968, lähti mukaan Doverie-ryhmän toimintaan 1986. Tämä ei ilmeisesti miellyttänyt viranomaisia, ja hänet päätettiin kutsua armeijaan. Vuonna 1986 Lev kävi kaksi kertaa lääkärintutkimuksissa sotakomissariaatissa. Molemmilla kerroilla lääkärit totesivat hänet terveystensä perusteella kykenemättömäksi suorittamaan palvelustaan mm. koska hän oli menettänyt 97-prosenttisesti näön oikeasta silmästä. Tästä huolimatta sotakomissariaatin työntekijät veivät Levin pakolla palvelukseen 24. joulukuuta 1986.

Tämän jälkeen minä sen enempiä kuin Levin vanhemmatkaan emme saaneet häneltä mitään viestiä kahteen kuukauteen. Sotakomissariaatti kieltäytyi ilmoittamasta hänen olinpaikkaansa. Helmikuun 1987 lopulla sain tietää hänen palvelevan Golitsinossa, 60 kilometrin päässä Moskovasta - samassa joukko-osastossa palveleva sotamies toi häneltä lyhyen kirjelappusen. Matkustin paikalle ja sain järjestettyä tapaamisen. Lev kertoi, että hän oli heti joulukuussa kieltäytynyt palveluksesta ja sotilasvalasta pasifistisen vakaumuksen perusteella. Joukko-osaston johto oli aluksi keskustellut hänen kanssaan uhkailevasti, vaatiin häntä luopumaan vakaumuksestaan ja Doverie-ryhmän toiminnasta, vannonaan valansa ja aloittamaan palveluksensa normaalisti. Moskovasta asti tuli siviilipukuisia miehiä käymään samanlaisia keskusteluja.

Vakuuttuttuaan taivuttelujen hyödyttömyydestä johto siirtyi uhkailuista toimintaan. Upseeriensa kehotuksesta sotamiehet alkoivat hakata Leviä kasarmilla. Useita kertoja hänet pantiin päävartioon arestiin. Häntä pidettiin siellä 5-10 päivää kerrallaan kylmässä ilman vuodetta, päällystakkia ja minkäänlaista lämmintä vaatetusta. Hän nukkui betonilattialla ja sai ruokaa joka toinen päivä. Hän sai munuaistulehduksen ja menetti tajuntansa ankarien kipujen

vuoksi. Sotilaslääkärit kieltäytyivät antamasta hänelle minkäänlaista lääkinapua.

Minun käyntini helpottivat Levin vaikeaa asemaa, sillä kasarmilla pieksämiset loppuivat. Kun olin jättänyt ilmoituksen avioliittoon vihkimistä varten, minulta kiellettiin tapaamiset sillä verukkeella, että Kritishevski oli lähetetty koulutukseen. Myöhemmin hän kertoi minulle olleensa koko tämän ajan (6.3.-15.4.) vartioston osastolla eristettynä. Häntä kiellettiin puhumasta sotamiehille. Varsinkin Doverie-ryhmästä ei saanut puhua mitään.

51 päivää nälkälakossa

Kritishevski pääsi kuitenkin Moskovaan 6. toukokuuta 1987, jolloin meidät vihittiin avioliittoon. Seuraavana päivänä hän tapasi esimiehensä kiellosta huolimatta Doverie-ryhmää ja vahvisti kaiken minkä oli aikaisemmin kertonut minulle olosuhteistaan armeijassa. Samana päivänä hän aloitti nälkälakon, jonka aikoi pitää siihen asti, että hänen aseistakieltäytymisensä tunnustettaisiin. Hän kirjoitti Neuvostoliiton Korkeimman neuvoston presidiumille julistuksen jossa sanoi mm: "Pyrkien ratkaisemaan kohtaloni julistan nälkälakon siihen asti, että statukseni muutetaan".

Lev palasi joukko-osastoonsa, enkä taaskaan saanut hänestä mitään tietoa pariin kuukauteen. Kyselyihini vastattiin säännöllisesti, että informaatiota annetaan myöhemmin. Lopulta heinäkuussa 1987 minulle ilmoitettiin, että mieheni on Odintsovon sotilas-sairaala Moskovon aluepiirissä. Heinäkuun 19. päivänä sain sairaalan lääkäreiltä luvan tavata Leviä. Hän makasi tiputusletkuissa. Hän oli ollut tajuttomana joitakin päiviä eikä tuntenut minua. 25. heinäkuuta minulle myönnettiin tunnin pituinen tapaaminen. Lev oli tullut tajuihinsa, mutta puhuminen tuotti vaikeuksia. Hän sanoi olleensa nälkälakossa 51 päivää, minä aikana häntä oli pidetty eristyksissä lääkintäasemalla. Kesäkuun 27. päivää häntä oli alettu ruokkia letkujen kautta, jonka jälkeen hänet oli viety sairaalaan.

Odintsovosta Kritishevski vietiin Podolskin piirisotilas-sairaalaan, missä häntä hoitavan lääkärin mukaan oli määrä asettaa sotilas-lääketieteellinen komissio määrittämään hänen palveluskelpoisuutensa. Tapaamiset kiellettiin jälleen ja lääkäri vakuutti, että Le-

Hei kuski!

- Hei kuski, anna mennä Butyrkaan!
Kai tunnet, ruma tiilimörskä?
- Etkö tiedä, toveri: on purettu jo aikoinaan
vanha Butyrka, se talo korska.

- Paha juttu, tänään piti tarkastaa
vanhat tutut paikat. Vaan mitäs nyt?
No ei se mitään, mennään sitten Tagankaan!
Sielläkin oon joskus käväissyt.

- Tagankankin paikalla on tyhjä.
Ei pystyyn siitä jäänyt tuumaakaan.

- Piru vie, näinkö kävi, suotta tässä nyhjään!
No, ajellaan me sitten muuten vaan!

Vaan hetki vielä, ensin huikat otetaan!
Juodaan malja vaikka sille
että purettaisiin kaikki tyrmät tämän maan
että kiveä ei jäisi kiven päälle
että purettaisiin kaikki tyrmät tämän maan
että kiveä ei jäisi kiven päälle.

Vladimir Vysotski
käännös: Juha Tuomikoski

Butyrka ja Taganka olivat moskovalaisvankiloita, jotka purettiin
Hrushtshevin aikana, Butyrka vain tosin osittain.

vin terveydentila tutkitaan mar-
raskuun 7. päivään mennessä. Lu-
pausta ei pidetty.

"Palvelee normaalisti"

Marraskuussa 1987 yli 50 henkeä
vetosi L. Kritshevskin puolesta
puolueen, valtion, oikeuslaitok-
sen ja armeijan elimiin. Lehdis-
tölle lähetettiin avoin kirje, jossa
kerrottiin Lev Kritshevskin tilan-
ne ja vaadittiin hänen vapautta-
mistaan. Vastaukseksi tähän kir-
jeeseen sanomalehti Krasnaja
zvezda julkaisi 10. joulukuuta
1987 artikkelin "Väärennös". Tä-
ssä artikkelissa lehden kirjeen-
vaihtaja V. Pustov syytti minua ja
muuta Doverie-ryhmän aktivisteja
pahantahtoisesta valehtelusta ja
petoksesta mieheni kohtalon suh-
teen. Kirjoittaja väitti, että
Kritshevski palvelee normaalisti,
että minä ja hänen ystävänsä
olemme keksineet omasta pääs-
tämme sen kaiken mitä hänestä
on esitetty avoimessa kirjeessäm-
me ja että muka Kritshevski itse
pyytää saattamaan edesvastuu-
seen häntä puolustavat ihmiset.

Kampanja on jatkunut virallisessa
lehdissä nykypäiviin asti. Näyt-
tää siltä että Levistä on tullut vi-
ranomaisten tärkein ase taistelusa
riippumatonta rauhanryhmää
vastaan ja että häneltä oli päätetty
saada mihin hintaan hyvänsä to-
distajanlausunto televisioon.

Syksyllä 1987 Lev Kritshevski ka-
tosi jäljettömiin. Sairaalan hallin-
to ilmoitti minulle, että hänet oli
poistettu talon kirjoista 15. mar-
raskuuta. Hänet oli todettu palve-
luksen kelpaavaksi ja lähetetty
joukko-osastoon jonka numeroa
ei ollut ilmoitettu. Sotaprokuraat-
torinvirasto kertoi hänen olleensa
joukko-osastossa numero 61978.
Matkustin sinne, mutta osaston
johto sanoi että Kritshevski ei ol-
lut eikä ollut koskaan ollut siellä.
Hän ei ollut myöskään siinä jouk-
ko-osastossa, jossa häntä oli pi-
detty ennen joutumistaan sairaal-
aan. Sotakomissariaatti kieltäytyi
ilmoittamasta minulle hänen olin-
paikkaansa. Joulukuun 14. lähe-
tin sotakomissariaattiin virallisen
tiedustelun toivoen siten saavani
vastauksen. Kun vastauksen mää-
räaika oli mennyt umpeen, menin
itse komissariaattiin. Minulle sa-
nottiin että he eivät olleet saaneet
minulta mitään tiedustelua. Huh-
tikuun 4. lähetin tiedustelun uu-
delleen. Vastausta en ole saanut
vieläkään.

Minun on vaikea vastustaa mah-
tavaa sotilaallis-byrokrattista
koneistoa, joka on niellyt mieheni
ja peittänyt taitavasti rikoksensa
jäljet. Siksi pyydän apua, jotta löy-
täisin Lev Kritshevskin ja saisin
selville totuuden hänen tilantees-
taan.

... ja mitä sitten tapahtui

Toukokuun seitsemäntenä 1988
Neuvostoliiton valtakunnallisessa
TV-lähetyksessä esitettiin ohjel-
ma "Doveriasta lähteneet hu-
manistit". Siinä haastateltiin Lev
Kritshevskiä, joka ilmoitti "palve-
levansa normaalisti" ja sanoutui
irti aseistakieltäytymisestään ja
Doverie-ryhmästä. Ohjelma esi-
tettiin uusintana samalla viikolla.
Samana päivänä, 7.5.1988 armei-
jan pää-äänenkannattajassa
Krasnaja zvezdassa oli V. Pustov-
in artikkeli "Ilman nahkaa ja nor-
sua", jossa piikiteltiin Doveriasta
Lev Kritshevskin puolustamisesta.

Lev Kritshevski joutui poikkeuk-
sellisen raa'an kohtelun uhriksi -
tarkoituksena oli selvästi pelotella
voimistuvaa aseistakieltäytyjä-
liikettä. Yritys ei onnistunut. Yk-
sinomaan Moskovassa kolmen
kesäkuukauden 1988 aikana Do-
verielle ilmoitettiin seitsemän
nuorta miestä, jotka aikovat kiel-
täytyä totaalisesti kaikista muista
palvelusmuodoista kuin siviilipal-
velusta. He tekivät tämän tietoisina
Kritshevskin kohtalosta. Hei-
dän lukuunsa eivät sisälly "nor-
maalit" uskonnolliset kieltäytyjät.
Viranomaiset ovat olleet yllätty-
neitä ja pelästyneitä tästä aseista-
kieltäytyjäliikkeestä "uudesta aal-
lostasta", kuten Doverie-aktivisti
Andrei Krivov sitä luonnehti.

SIVIILIPALVELUSNÄKYMÄT NEUVOSTOLIITOSSA

Neuvostoliiton radikaalipuolueen aktiivi Aleksandr
Pronozin arvelee seuraavassa siviilipalveluksen to-
teuttamisnäkyä Neuvostoliitossa hyväksi. Pro-
nozinin arvio on kirjoitettu kesäkuussa 1990, poliit-
tisessä suhdanteessa jolloin perestroikka ei näyttä-
nyt vielä niin kuolleelta kuin nyt. Syksyllä liike siviilipal-
veluksen toteuttamisen puolesta, jota Pronozin
tässä kaavailee näytti voimiaan järjestämällä mm.
näyttävän mielenosoituksen punaisella torilla. Pro-
nozinin jutussaan mainitsemien järjestöjen lisäksi
kampanjaan osallistuivat myös anarkosyndikalistit.

Kuinka monta mielipidevankia
Neuvostoliitossa on tällä hetkel-
lä? Harvat uskaltavat tarjo-
amaan arvioita luotettavina.
Kuitenkin armeijasta kieltäytymisen
vuoksi vangittujen lukumäärä
voidaan määrittellä täsmällisesti -
heitä ei ole vähempää kuin 500.
Mistä tämä luku on peräisin?
Neuvostoliiton sota-oikeuksien
syyttäjänviraston mukaan vuonna
1988 joutui 144 henkilöä oikeu-
teen "vakinaisen palvelukseen an-
netun määrän välttämiseksi".
Vuonna 1989 luku oli kiivennyt
289. Tavallisesti tämän rikoslain
pykälän mukaan tuomitut saavat
2 vuotta vankeutta tai pakkotyötä
ilmastoiltaan ankarilla alueilla.

Kutsuntavelvollisuuden laimin-
lyöneiden lisäksi on muitakin
kieltäytyjiä, esimerkiksi niitä, jotka
ovat suorittaneet asepalveluksen,
mutta kieltäytyvät reservin
kertausharjoituksista (heitä var-
ten on rikoslaisissa oma pykälänsä)
tai henkilöitä, jotka ovat asepal-
veluun astuttuaan lähteneet yksi-
köistään omantunnon syiden tai
kansallisuuteen kohdistuvan sor-
ron vuoksi (heidät tuomitaan kar-
kureina ja he saavat jopa seitse-
män vuotta vankileiriä).

Tunnetaan myös hyvin dokumen-
toita tapauksia, jolloin kieltäytyjät
on tuomittu tekaistuin perustein.
Kaiken tämän vuoksi on perustel-
tua väittää, ettei tuomittujen
aseistakieltäytyjien määrä voi olla
pienempi kuin 500.

Vangitsemisista huolimatta kiel-
täytyminen asepalveluksesta on
Neuvostoliitossa yleistyvässä.
Vuonna 1988 "kutsuntojen vält-
täjiä" oli 1044. Vuonna 1989 luku
oli 6674 eli yli kuusi kertaa suu-
rempi.

Neukkuarmeija on kun- niavelvollisuus

Neuvostoliiton laki ei tunnusta si-
viililuonteista vaihtoehtoa oman-
tunnon syiden vuoksi asepalve-
lukselta kieltäytyneille. Neuvos-
toliiton perustuslaissa todetaan,
että palvelus neuvostoasevoimissa
"sosialismin saavutusten puol-
ustamiseksi" on jokaisen kansa-
laisen "kunnianvelvollisuus" riip-
pumatta hänen poliittisista tai us-
konnollisista vakaumuksistaan.
Tämä perustuslain pykälä toteu-
tuu yleisestä asevelvollisuudesta
annetun lain ja asepalveluksesta
kieltäytymisestä säädettyjen ran-
gaistusten avulla. Venäjän fede-

ratiivisen neuvostotasavallan ri-
koslain 80. pykälä ja vastaavat
säädökset muissa neuvosto-
tasavalloissa määräävät asepalve-
lusta kieltäytyneille vankeutta
enimmillään 3 vuotta. Kärsittyään
rangaistuksensa aseistakieltäyty-
jä ei vapaudu asevelvollisuudesta
ja mikäli hän jatkaa kieltäytymis-
tään, viranomaiset pitävät häntä
rikoksen uusijana ja hänet voi-
daan tuomita ankarampaa kuria
noudattavalle vankileirille jopa
viudeksi vuodeksi.

Uskovaiset ja poliittiset

Tällä hetkellä Neuvostoliiton
aseistakieltäytyjät voidaan jakaa
kahteen ryhmään heidän motii-
viensa perusteella. Ensimmäi-
seen, Neuvostoliitossa perintei-
seen, ryhmään kuuluvat uskon-
nollisin perustein kieltäytyneet,
joista suurin osa on Jehovan to-
distajia. Toiseen ja suhteelliseen
uuteen ryhmään kuuluvat ne, jotka
kieltäytyvät poliittisiin perus-
tein. Heistä valtaosa on itsemää-
rämis-oikeutta tavoittelevien ta-
sasavaltien ja kansallisten aluei-
den asukkaita. Vuonna 1989
aseistakieltäytyjistä lähes 90 pro-
senttia oli Baltiasta, Kaukasiasta,
Keski-Aasiasta ja eräiltä muilta
alueilta, joissa katsotaan mahdot-
tomaksi palvelua omaa kansallista
suverenisuutta loukkaavissa ase-
voimissa. Tämän tyyppin kasvu-
dynamiikka on todella vaikutta-
vaa: Baltiassa kasvu oli 1989 24-
kertainen edelliseen vuoteen näh-
den.

Kuinka monta aseistakieltäytyjää
toi vuosi 1990? Sotaoikeuden
apulaispääsyyttäjän kenraalima-
juri L. Zaika toi keväällä julkisuu-
teen tilastoja, jotka osoittavat kas-
vun jatkuvan. Eikä se ole yllättä-
vää. Liettuan maaliskuun 11. päivä
antama itsenäisyysjulistus ja itse-
määräämis-oikeutta vaativan liik-
keen kasvu muissa tasavalloissa
on antanut voimakkaan sysäyksen
aseistakieltäytymiselle. Geneve-
49 komitean mukaan - joka on
tärkein ja johtava organisaatio ar-
meijanvastaisessa kampanjassa
Liettuassa - noin 800 miestä pala-
si kotimaahan neuvostoarmeijan
yksiköistä itsenäisyysjulistusta
seuranneiden kahden kuukauden
aikana. Keväällä kutsunnasta
kieltäytyneiden määrää ei ole
edes laskettu, koska Liettuassa on

Excubalibre

Armahtakaa minut!

Demokraattisessa valtiossa on oikeus ilmaista mielipiteensä ja vaatia vakaumuksiaan. Toiset saavat tahtonsa läpi, toiset taas eivät. Niinpä päätin minäkin yriestä.

Armahtakaa, jotta pääsisin kertausharjoituksiin. Olen saanut suorittaa vakaumustani vain 9 vrk. Se ei riitä ylläpitämään ja kohentamaan vakaumustani. Armahtakaa minut. Syömälakoon en ole aikunut ryhtyä. Syön entistäkin enemmän, jotta olisin kunnossa vakaumuksiini nähden. Enkä vie tahallani saaraalapaikkaa tosi tarvitsijoilta. Mikäli minua ei armahdeta, aion lihoa läskiksi. Kuntoisuusluokkani on vaarassa.

Reservin ylikersantti
Karjalan jääkäri

KUOTUVÄKI
2/90

Jäljennös

Henkilökohtainen

Valtiollisen poliisin osastopäälliköille.

Turvasäilöön suljettavien henkilöiden lukumäärää voidaan edelleen lisätä ja vankilaviranomaisilta saadun tiedon mukaan ei vankiloisakaan tilanahtaus haittaa. Tämän johdosta olisi osastojen harkittava pidätyksiä ja aivan ensi tilassa tehtävä pääosastolle perusteltuja esityksiä aluksi kahden tai korkeintaan kolmen henkilön osastoa kohden pidättämisestä.

Jotta pidätyksillä todella kommunistien toimintaa ehkäistäisiin, on turvasäilöön suljettavat tarkoin valittava nykyhetken aktiivisimpien kommunistien joukosta. Kysymyksen tulevat SNS:n toiminnan jatkajat, työrettelöiden organisoijat, kommunistisen hajotustyön tekijät sos. dem. järjestöissä, pasifistisen mielialan lietsojat ym. suullisen kiihoituksen harjoittajat (suunpieksämisen lisäksi voitava esittää muutakin toimintaa), ilmeisesti vakoilijoiksi tiedettävät, joiden syyteeseen saattamiseksi ei voida saada näytöksiä y.m.s. Entinen SNS-toimintakaan ei yksin enää turvasäilöön sulkemisen perusteluksi riitä, vaan on voitava esittää jotakin asianomaisen esiintymisestä SNS:n lakkauttamisen jälkeen, kuten valtioneuvostolle jätetyn turvasäilöläisten vapauttamisadressin puuhaamisessa eniten touhuamista, naamioitujen kokouksien järjestämistä, muissa järjestöissä puuhailua, pahinta suunnittoa j.n.e.

Helsingissä, maaliskuun 21 päivänä 1941.

Toimistopäällikkö Kares

SIVIILIPALVELUSNÄKYMÄT NEUVOSTOLIITTOSSA

loogisempaa ja helpompaa laskea pikemminkin niiden lukumäärä, jotka suostuvat palvelemaan miehitysarmeijassa.

Ei turhia rajoituksia käsitteisiin

Tärkeä kysymys on kuinka luokitella ne kieltäytyjät, jotka eivät halua palvella neuvostoarmeijassa, mutta ovat valmiit palvelemaan omissa kansallisissa yksiköissä. Mitä heidän motiivinsa ovat? Onko motiivina asepalvelun raskauden välttäminen ja halu omistautua johonkin tuottavaan toimintaan korvausta vailla tapahtuvan palvelun sijasta? Tai käyttää muutoin hukkaan mennyttä aikaa ammatin hankkimiseen tai oppilaitokseen pääsyyn? Perusteita, jotka tällaiseen kansalaistotelemattomuuteen ryhtyneillä nuorilla on, ei voida kutsua muuksi kuin aseistakieltäytymiseksi. Yleisesti hyväksytty termi "aseistakieltäytyminen" on ainoa todellinen ja objektiivinen luokittelu heidän toiminnalleen.

Minun on vaikea ymmärtää niiden ajatustapaa, jotka pitävät aseistakieltäytyjinä ainoastaan tämän tai tuon uskonnollisen vakaumuksen tai väkivallattomuusajattelun seuraajia. Jos keskustelisimme ainoastaan terminologian kysymyksen herättäminen maksaisi vaivan. Rajoittamalla niiden henkilöiden määrää, jotka kuuluvat "aseistakieltäytyjän kategoriaan", rajoitamme niiden lukua, jotka voivat vaatia oikeutta vaihtoehtoiseen siviilipalvelukseen. Lisäksi "aseistakieltäytymisen oikeuden" tunnustaminen ainoastaan uskonnollisille tai pasifisteille synnyttää muiden kieltäytyjäryhmien syrjintää, koska se takaa uskonnollisen vakaumuksen haltijalla suuremman vapauden kuin henkilölle, jolla on toinen vakaumus. Miksi diskriminaatio uskonnon perusteella olisi hyväksyttävämpi kuin sukupuolen tai rodun perusteella?

Vaihtoehtoisen siviilipalveluksen toteuttaminen sallisi täydellisemmän ratkaisun niiden kieltäytyjien ongelmaan, joiden syyt ovat poliittisia pikemminkin kuin uskonnollisia. Väittämä saattaa tuntua ensisilmäyksellä paradoksaaliselta. Kuitenkin tulee muistaa, että suurin uskonnollisten kieltäytyjien ryhmä - Jehovan todistajat - eivät tunnusta mitään muuta palveluksen muotoa kuin Jumalan palvelemisen. Sen sijaan poliittisten kieltäytyjien enemmistölle vaihtoehtoinen palvelus olisi hyväksyttävä ratkaisu, koska se sallisi heidän työskentelevän omien tasavaltojensa alueella, auttaen omien kansallisten taloudellisten ja sosiaalisten ongelmien ratkaisemisessa.

Radikaalipuolueen aloitteet

Mitä me Neuvostoliiton radikaalit voimme tehdä kamppailussa aseistakieltäytymisoikeuden puolesta? Jotain on tehty jo tähänkin saakka. Joulukuusta 1989 saakka on pidetty yllä Neuvostoliiton rauhanvankien luetteloa, jossa on tällä hetkellä tiedot 42 henkilöstä.

Luettelo on ainutlaatuinen Neuvostoliitossa ja se on tulos monien mielipidevankikysymyksen kanssa askaroivien järjestöjen menestyksellisestä yhteistyöstä. Työ tämän luettelon pitämiseksi ajantasalla jatkuu. Viime vuodesta se on sisällynyt myös kaksi radikaalipuolueen jäsentä.

Juri Ivanov, Jehovan todistaja Harkovasta, sai kahden ehdollisen tuomion marraskuussa 1989, mikä merkitsee, että hänet voidaan kutsua uudelleen armeijaan milloin tahansa, tuomita jälleen ja lähettää vankileiriin. Oleg Gorshenin, jonka tuomio on puolitoista vuotta, on tällä hetkellä vankilassa. Joitakin muita radikaaleja vastaan on käynnissä rikosoikeudellinen tutkinta tai he odottavat tuomiota. Yksi heistä on Aleksei Skopin, toinen - minä itse.

Tieto siitä, että radikaalipuolue käsittelee asepalveluksesta kieltäytyneiden ongelmaa on leviämässä Neuvostoliitossa. Moskovan toimistossamme avustamme jatkuvasti nuoria asevelvollisia, jotka tarvitsevat neuvoja. "Moskovski Novosti" -lehti omisti 27 toukokuuta artikkelin aseistakieltäytymiselle, jossa mainittiin radikaalinen puolue asian puolestajapuhujana.

Poliittisena organisaationa pidämme tehtävänäme saavuttaa konkreettisia lainsäädännöllisiä muutoksia ja vaikka olemmekin tässä valtavassa maassa vain pieni innostuneiden aktiivien joukko on meillä tiettyä vaikutusvaltaa. Aluksi pyrimme saamaan asialle kannatusta kansanedustajien keskuudessa ja saavuttimme menestystä. Pyynnöstämme Moskovan kansanedustajien neuvoston jäsen Aleksandr Kalinin tiedusteli virallisesti Moskovan sotilas-komissariaatilta moskovalaisten aseistakieltäytyjien lukumäärää sekä selvitystä heidän kohtelustaan. Vastaukseksi saatua informaatiota levitettiin laajalle ja se sai mielenkiintoa joukkotiedotusvälineissä.

Myöhemmin Aleksandr Kalinin liittyi radikaalipuolueeseen ja järjesti ennentuntemattoman kampanjan kooten Moskovan neuvoston jäsenten nimiä vaihtoehtopalvelun toteuttamista vaativaan vetoomukseen. Vetoamus, jonka alikirjoitti 76 henkilöä toimitettiin Neuvostoliiton kansanedustajien kongressille. Tapauksen noteerasi virallista linjaa edustava sanomalehti "Sovetskaja Kultura". Lisäksi kaikki radikaalipuolueen

kannanotot ovat tulleet esiin riippumattomissa julkaisuissa.

Vaihtoehtopalvelulla on mahdollisuutensa

Onko realistista uskoa vaihtoehtoisen siviilipalveluksen toteuttamiseen Neuvostoliitossa? Vastaus on ehdottomasti myönteinen. Tällä hetkellä on jopa vaikeaa löytää virallista tai julkista henkilöä, joka kiistäisi sellaisen palvelumuodon välttämättömyyden. Äskettäin hyväksytty Neuvostoliiton laki omantunnon vapaudesta puhuu mahdollisuudesta, että uskonnolliset henkilöt voisivat korvata jonkin kansalaisvelvollisuuden muodon toisella. Neuvostoliiton puolustusministeriön hahmottelemassa lakiluonnoksessa, joka käsittelee maanpuolustusta, on otettu harkittavaksi myös vaihtoehtopalveluksen mahdollisuus.

Pelkät lainsäädännölliset julistukset vaihtoehtopalveluksesta eivät kuitenkaan riitä. Tarvitaan erillinen vaihtoehtoista palvelusta koskeva laki, jossa tämä palvelumuoto konkretisoidaan, määritellä kenelle sitä tarjotaan ja kuinka se hallinnoitetaan. Sen vuoksi tärkein kysymys on milloin sellainen laki hyväksytään ja millaisen muodon se saa.

Neuvostoliiton radikaalit osallistuvat aktiivisesti tällaisen lain luonnosteluun. Muita asian ympärillä toimivia organisaatioita ovat pasifistinen "Kansalaisten rauha" ja "Kilpi", joka puolustaa asevelvollisuuttaan suorittavien oikeuksia, sekä "Sotilaiden äitien komitea", jonka nimi puhuu jo puolestaan. Piakkoin näiden järjestöjen edustajat tapaavat voimien keskittämiseksi kampanjaan vaihtoehtoisen siviilipalveluksen toteuttamisen puolesta. Kampanjan ytimenä tulee olemaan maanlaajuisen vetoomuksen kokoaminen asiasta kansanedustajien kongressille.

Sanalla sanoen meillä on todelliset mahdollisuudet saavuttaa suuri voitto Neuvostoliiton kaltaisesa maassa. Toimikaamme yhdessä ettemme menettäisi tätä tilaisuutta.

Aleksandr Pronozin

TAPPAKAA POJAT, SAATTE NISSANIN

Kersantti Hermann Glazov päätti erota Neuvostoliiton sisäministeriön erikoisjoukoista 18.1.1991. Jätettyään yksikkönsä Glazov otti yhteyttä Liettuan parlamentin jäseniin. Tällä hetkellä hän puolekselle maan alla, koska vanhat asetoverit julistivat "petturille" kuolemantuomion.

Moskovan Uutiset -sanomalehdelle pakopaikassaan antamassaan haastattelussa Glazov sanoo yksikkönsä komentajan jakaneen sotilaille mm. seuraavanlaisia informaatiota: "Fasismi nostaa päätään Liettuassa. Olemme saaneet tietää, että kaksi Liettuan hallituksen ministereistä työskentelee Yhdysvaltain tiedustelupalvelun tiliin. Sen vuoksi myös kaupat ovat tyhjinä tavaroista. Liettualaiset ovat meitä venäjänkielisiä vastaan ja meidän on taisteltava jos haluamme pysyä täällä". Näi-

hin puheisiin minäkin uskokin, kertoo Glazov.

Sisäministeriön joukkojen tehtävänä oli toimia siten, että Baltiaan julistettaisiin presidentin hallinto Adzherbaidzanin Karabahin alueen tapaan. Glazovin mukaan sotilaille kerrottiin joulukuussa, että tosi toimiin ryhdytään tammikuun puolivälissä. Sotilaille luvattiin, että presidentin hallintoon siirryttäessä mustista bareteista tulisi Gorbatschovin Baltiaan lähettämän käskynhaltijan henkivartiosto.

"Päällikkö sanoi meille, että saamme jokainen Nissan -auton sekä asunnon Riikan keskustassa". Tämänkin me uskoimme, kertoo Glazov.

TKL

Beställ FREDSPOSTEN 1991

En opinionstidning som ställer mänskliga rättigheter och fredsarbete i förgrunden. Kom med och påverka!

För 90 mk får du sex intressanta nummer 1991.

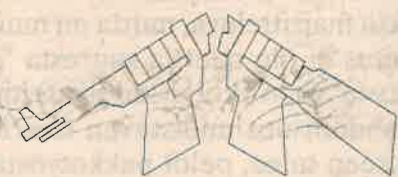
Tel 90-14 29 15 eller 90-14 13 14

TULE ASEISTAKIELTÄYTYJÄ- TALKOISIIN LAUANTAINA 23.2.

Keräämme talkooporukkaa Kellokosken Itämeritalolle. Tarjolla on mielenkiintoista työtä, hyvää seuraavaa sekä lämmintä ruokaa. Kuljetus järjestetään. Ota yhteys toimistoon.

MYYTÄVÄNÄ KATKAISTU KIVÄÄRI, MALLIA WRI

Kestävä, valumetallista valmistettu Kansainvälisen Sodanvastustajien Liiton (WRI) rintamerkki kertoo enemmän kuin 1000 sanaa. Hinta edelleen vain alle penni sanalta eli 10 markkaa, josta n. 1/3 toimitetaan Lontooseen. Tilaukset toimiston kautta.

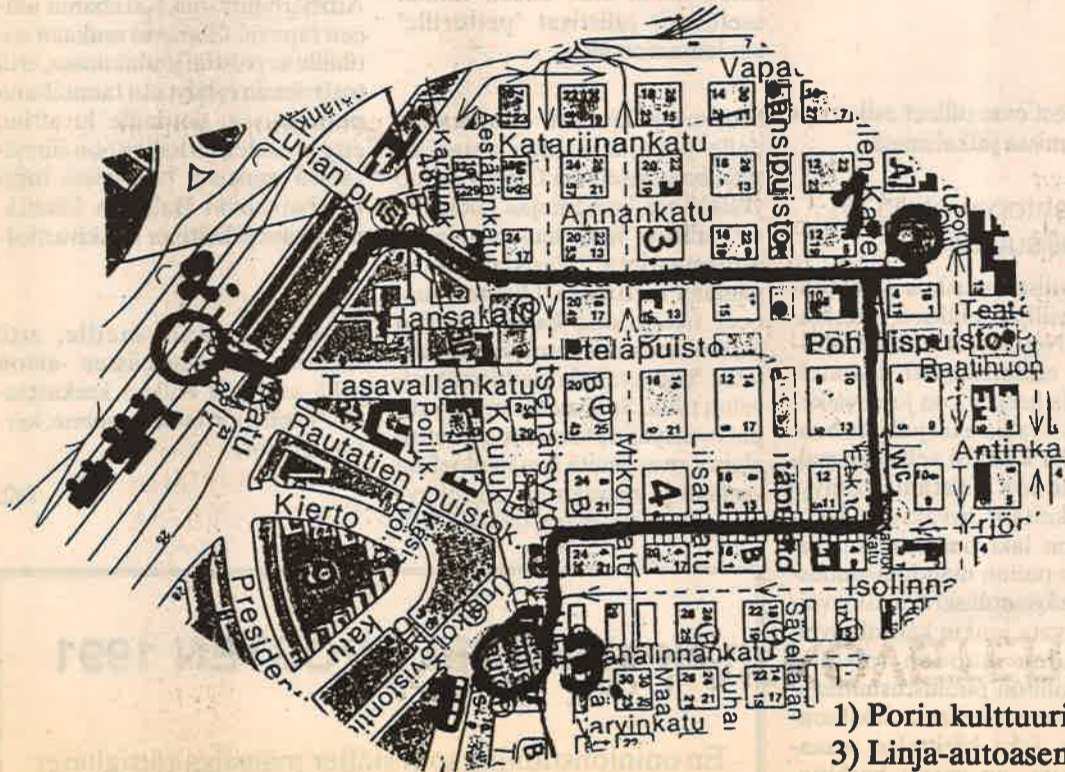

KEVÄTLIITTOKOKOUS PORISSA lauantaina 23.3.1991

Liiton kevätiliittokokous on yksi tärkeimmistä aseistakieltäytyjätaapatumista Suomessa.

Kaikki kiinnostuneet ovat tervetulleita, ikään, sukupuoleen tahi säätyyn katsomatta. Koska keväällä kampanjoidaan naisten militarisoimista vastaan, erityisesti naiset ovat tervetulleita.

Kokouspaikan osoite: Porin Kulttuuritalo, Annankatu 6

- 1) Porin kulttuuritalo, 2) Rautatieasema,
- 3) Linja-autoasema.

Lauantain ohjelma:

12.00 Lounas
13.00 Aloitetaan kokous
Pakollisina tehtävinä toimintakertomuksen hyväksyminen, tili- ja vastuuvapauden myöntäminen, uuden hallituksen valinta (puolet erovuorossa).
Keskustelunaiheina mm: tuleva sivarilaki, naisten militarisoimisen estäminen, Baltian aseistakieltäytyjät, Persianlahden tilanteen heijastuminen aseistakieltäytyjiin ym.

Ilta-ruokailun jälkeen (liitto tarjoaa ruuat molempina päivinä) samassa talossa pidetään aseistakieltäytymisbileet, luvassa useita bändejä...
Samassa talossa on myös yöpymismahdollisuus.

Tällä kertaa liittokokous pidetään vain yksipäiväisenä, seuraava päivä eli sunnuntai on varattu pitkälle aamiaislle, loppuillalle, keskusteluille sekä uuden hallituksen kokoukselle.

Toivomme alustavia ilmoittautumisia, jotta voisimme varata ruoka-annoksia ja yöpymispaikkoja tarpeeksi. Soita 90-140 427, Kai Artes tai jätä viesti puhelinvastajaan.

KEVÄÄN LAKKOVETERAANI JYRÄHTÄÄ

Sanat sivarikomitea ja lakkokomitea ovat varmasti tuttuja käsitteitä monelle sivarille. Moni asiasta kiinnostunut saattaa päätellä minäkalaisesta asiasta on kysymys ja keitä se lähinnä koskee.

Mutta ovatko itse avainhenkilöt, nykyiset sivarit, tietoisia siitä mitä sivarikomitean (ex-lakkokomitea) käsitteen taakse piiloutuu? Sen tarkoituksena on ennen muuta sivarilakiin vaikuttaminen, mutta myös muiden yhteisten sivarasioiden ajaminen (lomat, päivärahat ym.). Ennen kevään sivarilakon käynnistymistä asioita hoiti lähes yksinomaan Aseistakieltäytyjäliitto. Lakon uhatessa sivareita rupesi ilmestymään koloistaan ja lakon aikana yhteishenki oli hyvä. Oikeastaan sivarikomitea oli silloin varsin todellisena olemassa (komitean vaikutuksista kertonee Sadankomitean myöntämä vuoden rauhanpalkinto). Vaan liekö lyhytjännitteisyys vai hyvän olon tunne ajanut pois silloiset osalliset ja pitäneet poissa uudet osalliset, lakon laannuttua väki kaikkosi.

Tässä vaiheessa on jokaisen syytä katsoa omaan napaansa. Niin tekevät myös sivarikomitean ns. perusjäsenet, koska sivarikomiteasta on ollut epämääräisiä huhuja liikkeellä, kuten "ei kannata sekaantua, joutuu pakkotyöhön", "joutuu sitoutumaan lakkoon" ja "kyllä kai ne parhaiten asiamme hoitavat". Paskapuhetta! Jälkimmäinen on tosin jokseenkin mairitteleva, mutta on muistettava että komitean tarkoitus ei ole nauttia suuresta "passiivisten sivareiden suosioista" vaan aktiivisten sivareiden luonnollinen vaikutusmahdollisuus uudistuvan sivarilain kynnyksellä. Mitä edelliseen tulee, pelot pakkotyöstä ovat varsin vääristelyjä. Kaikista eniten tarvitaan sinun mielipidettäsi.

Painotettakoon tässä vaiheessa sitä, että komitea edustaa sivareita ja että sen mahdollistamiseksi tarvitaan tietysti aktiivistakin osallistumista. Istuntojen yhteydessä ketään ei pakoteta työhön, vaan pyritään asiallisesti jakamaan vastuuta niille, joita se kiinnostaa. Sivarikomitean istunnoilla käymisestä ei seuraa ongelmia, eikä siitä liioin makseta palkkaa (pienää purtavaa pyritään järjestämään).

Tuleva sivarilaki on nykyisten, tulevien ja miksei myös ex-sivareiden yhteinen asia. Tarkoitus ei siis ole, että porkkanalla houkuttelemme kaikkia sivareita mukaan, vaan jokaisen on ymmärrettävä mukanaolemisen välttämättömyys. Tässä maassa vaikuttaminen on helppoa, joten on pääkaupunkiseudulla asuville sivareille suoranainen häpeä olla osallistumatta näinkin yksinkertaiseen toimenpiteeseen kuten sivarikomitean istuntoon.

Jos asut pääkaupunkiseudun ulkopuolella ja sinulla riittää energiaa, sivarikomitean voi kutsua koolle missä päin Suomea tahansa. Soita tai kirjoita meille:

Sivarikomitea
Rauhanasema, Veturitori
00520 Helsinki
puh. 90-140 427, fax 90-147 297

Tapaamisiin sivarikomiteassa sunnuntaina 24.2. Rauhanasemalla klo 15.00.

Ulf Hjelm